Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 3. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 6-го СІЧНЯ 1956 ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 6, 1956. No. 3. VOL. LXIII.

Христос Родився — Славіте Його!

Пантелеймон Ковалів

Богові Слава — людям мир

Радісну вістку приносить нам щороку ангельська пісня, нагадуючи світові про велику подію — народження Сина Божого, Спасителя світу. Христос народився, а разом з ним народилася нова ера життя. Ця нова ера ущаслмвила людство зовсім новими принципами ,що стали запорукою миру і братерського співжиття людей.

Народився довгожданий Месія, що Його так довго чекав народ, сподіваючись, що Він прийде на землю в усій Своїй славі земного царя. Зматеріялізований світ не міг тоді інакше уявити собі пришестя Месії. І яке ж було глибоке розчарування, коли виявилось, що Месія не був земним царем, але як Син Божий прийшов на землю виконати викупну місію спасіння всього людства. Саме в цьому полягало месіянське значення пришестя на землю Христа.

Христос, як Месія, прийшов на землю заснувати царство Боже. Царство Боже — це єдність людей у Христі. В любові, в мудрості, в правді, в святості, в красі, в мирі, в усіх удосконаленостях люди єднаються в Бозі. Основою цього єднання є насамперед мир, мир між людьми доброї волі, мир, про який саме й співається в ангельській пісні в день Народження Христового. Богові слава — людям мир. В це поняття вкладаються всі християнські моральні чесноти, все те, що мав у Собі Христос з Його абсолютною святістю.

Мир в християнському розумінні — це мир душі, мир серця, мир в усіх людських взаємовідносинах і навіть в думках. І цей мир може бути тільки між людьми доброї волі. Тільки люди доброї волі можуть здійснювати в своєму житті і співжитті мир, що його приніс на землю Христос і що про нього повсякчасно нагадує нам свята Церква Христова.

Хоч у світі ще має місце зматеріялізоване поняття миру, як протилежне поняттю війни, проте ми можемо ствердити відрадний факт, що християнська ідея мирного співжиття людей і народів світу все ж таки стала нині основною ідеєю в боротьбі за мир. Недавно в Женеві відбулась міжнародна конференція, присвячена основній темі нашої сучасности: „Атом — для миру". На конференцію з'їхались учені з усього світу. Їх не стримували вже політичні кордони, їх усіх з'єднала в Женеві спільна ідея — використання атомової енергії для добра всього людства; не для руїни людського життя, людської культури, а для їх дальшого процвітання. На конференції панував християнський дух братерської співпраці, братерського обміну знанням в галузі атома. Це факт великої ваги, факт, небувалий в історії.

Нові досягнення науки мають стати на службу мирові. Велика нищівна сила атома може бути використана для добра людства, якщо людство остаточно стане на християнський шлях життя. „Без Мене нічого не можете зробити" (10. 15, 5). Цими словами промовляє до нас Той, Хто керує тим життям. Тільки Він, Господь, міг сказати ці слова, бо тільки в Ньому є життя таким, яким воно повинно бути. Поза Ним немає цього життя, немає правди і любови, немає втіхи і радости, немає теплої батьківської опіки і материнської ласки, — а тільки панують холодні розрахунки людського самознищення.

Цитовані слова Христа Спасителя мають велике значення як у політиці, так і в' інших сферах людського життя. Вони мають вічну й безсумнівну силу. Людина безсила і може помилятися; кращі її наміри виявляються безвартісними і навіть згубними там, де втрачається зв'язок людини з Богом, з Божою правдою. І в політиці молитовний настрій, любов і повага до людини значить багато більше, ніж вигадані людьми і свавільно здійснювані ними пляни вдосконалення.

Свято народження Христа з повним правом можна назвати святом миру. Христос приніс на землю вічний мир, і цей мир Він засвідчив насамперед святістю Свого життя, а далі ствердив його абсолютну можливість Своїм Божественним ученням про царство Боже на землі. Ніхто нині не може заперечити цього факту. Цей факт увійшов в історію. Християнський світ щороку відзначає це свято викуплення, свято народження Христа Спасителя, як велике свято миру і любови. Богові слава — людям мир.

Христос Народився!

Різдво. Ікона XVI-ого віку з с. Далева.

З ПОДИВОМ ДЛЯ НЕЗЛАМНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ...

ГУБЕРНАТОР ГАРРИМАН, ПОСАДНИК ВАҐНЕР ТА КОРЕЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ЛІМБ БАЖАЮТЬ УКРАЇНЦЯМ ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Ню Йорк. — Губернатор стейту Ню Йорк дост. Аверел Гарриман, посадник Ню Йорку п. Роберт Ваґнер та корейський амбасадор Бен С. Лімб пересилають українцям свої святочні побажання, які будуть передані в різних часах в радійовій і телевізійній українських програмах п. Р. Мариновича. Губернатор у своєму привітанні говорить:

„У цьому святковому часі я дуже радий з нагоди, щоб промовити до численних американців українського походження й побажати всім Вам Щасливих Різдвяних Свят і дуже Щасливого Навого Року. Я мав привілей відвідати батьківщину Ваших батьків під час другої світової війни, коли встановлено там американські летунські бази. Знаю з першої руки, що Україна має горду спадщину й національну культуру, багату на

(Закінчення на 4-ій стор.)

Владика Амвроз закликає до плекання рідних звичаїв і рідної мови

Джерзі Ситі. — Заклик жити по християнськи та плекати рідні звичаї, рідну мову і рідний обряд був головним моттом проповідей Владики Амвроза Сенишина, єпископа Української Католицької Церкви в ЗДА, під час його візитації місцевої парафії і церкви св. апп. Петра і Павла минулої неділі, 1-го січня. Владика твердив, що деякі з-поміж нас, теж і новоприбулих, хибно інтерпретують поняття американізації та „перетягають струну". Америка —твердив Владика — вимагає від нас льояльности, а не зречення своєї національности. Навпаки, найбільш відповідальні американські державні мужі заохочують до плекання своєї прабатьківської мови та своїх національних традицій. Владика звернув окрему увагу на пов'язаність нашої Церкви з народним життям. Церква і громада у нас нерозривно зв'язані. Вистачить познайомитись з нашою історією, з історією наших інституцій та організацій. Те саме і сьогодні. Між жертводавцями на народні і харитативні цілі є в першу чергу люди, що їх видно на Богослуженнях в наших церквах, а якщо є виїмки, то вони тільки потверджують правило. Коли б наші люди були практикуючими християнами в церкві, дома і в громадському житті, то не було б важко полагоджувати всі наші спірні проблеми. Навіть найбільш антаґоністичні партії могли б зговоритись, якщо б вони хотіли застосувати християнські засади. Ми змагаємо до відновлення християнської України і до того ми повинні змагати християнськими засобами. На жаль, цими християнськими засадами і засобами часто легковажиться і це гірко відбивається на нашому національному житті. Церква учить нас бути добрими християнами, що рівночасно означає бути добрими американцями і добрими українцями, і це саме є у нас найбільше на потребу дня, — твердив Преосв. Кир. Амвроз у своїх проповідях, що глибоко запали в серця парафіян та стали головною темою розмов у громаді.

Я. Вільшенко

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

Чарівний гас, гарівне слово,
Веселе, мов дитячий сміх,
Різдво святе, Різдво Христове,
Найкраще в нас із свят усіх.

Хог ми пішли у світ широкий
Шукати долі, кращих днів —
За гори ген, моря глибокі,
За нами йшов різдвяний спів.

І всі ми в ту святу годину
Мов родимось наново ми,
І мріями ген в Україну
Всі линемо: старі з дітьми.

І віра в нас росте, як скеля,
Що близький вже великий гас,
Як встане нарід зо знесилля,
До гину здійметься ураз.

І від Карпат аж до Кавказу
І ген аж по Зелений Клин
Ми заспіваємо всі разом —
Різдвяний, вільний спів один!

Л. Луців

Світло Вифлеємської зірки

Святий євангелист Матвій оповідає про зорю, яка „ішла перед мудрецями, аж прийшла та й стала зверху, де було Дитятко". Це ділялося 1955 років тому, і від того часу прожили на цьому світі 60 людських ґенерацій. Світло Вифлеємської зірки — це був знак — символ мудрецям зі Сходу, і він показував їм місце, де народився Ісус, який „спас людей Своїх від їхніх гріхів". Світло Вифлеємської зірки освітлює шлях людству вже майже дві тисячі років.

І хоч важкі хмари старалися закрити Світло Ісусового навчання, хоч жорстокі переслідування нищили тих, які йшли за Вифлеємською зіркою, — Світло Ісусової Правди поширювалося по щораз новому обрієві, і 1000 років тому заясніло і над столицею української держави — Києвом.

Український нарід радо прийняв правду нової науки, і день народження Ісуса став найбільшим і найвеличавішим святом української родини. На святвечірньому столі в кожній українській хаті лежало все те, що вона мала найкращого.

Майже дві тисячі років Світло Вифлеємської зірки веде велику частину людства і дає йому ту силу, якої треба, щоб встоятися в життьовій борні. Бо народжений Ісус приніс радість усім тим, які йдуть за світлом Вифлеємської зірки. Ангел Господній промовив був до пастирів:

„Не лякайтесь, бо я ось благовіщу вам радість велику, що станеться людям усім. Бо сьогодні в Давидовім місті народився для вас Спаситель, що Він Христос Господь".

Ця велика радість, — це розуміння тієї правди, що важко уявити собі, щоб людське життя на цьому світі мало бути собі самоціллю. Коли саксонський шляхтич побачив, як птаха, під час несподіваного світла вночі, перелітала з одного, темного кута стриху до іншого неосвітленого місця, то міг сказати: — Таке і наше життя. Переходимо з однієї темноти в іншу.

Дійсний, а не паперовий, християнин, не сміє цього сказати, бо він вірить, що життя на цьому світі — це не самоціль.

Ця велика радість внаслідок народження Ісуса Христа, — це також відчування людських сердець, що найкраще прославляти Бога можна тільки тоді, коли любиться своїх ближніх. „Люби ближнього свого, як самого себе", — це доповнення до першої головної заповіді „Люби Бога над все".

Світло Христової науки сьогодні світить над всіми континентами нашої землі. Воно дає надію великій частині людства. В тій надії живе і та наша українська громада, яка в вільному світі святкує тепер народини Господнього Сина. І хоч в багатьох членів наших родин з'являться сльози в очах, коли згадають тих, яких не буде разом із ними, то і їх повинна розвеселити та радість, яку приніс на землю Христос. На українській землі численні матері — Рахилі „плачуть по дітях своїх", бо Іроди вбивають їхніх дітей.

Ми не можемо розвеселити тих українських матерів. Ми не можемо мати впливу на те, щоб вільний світ перестав новочасних Іродів називати своїми приятелями. Але й ми могли б багато зробити для того, щоб „слава Господня осіяла" принаймні тих українців, які живуть у країнах вільного світу.

І не треба б для цього „продавати добра свої та й убогим роздавати", як це мав робити євангельський багатий юнак, який хотів бути досконалий. Вистачить, коли ми той різдвяний дух любови, який охопить нас під час святовечірньої вечері, затримаємо на цілий рік. Вистачить, коли ми ту любов, яку маємо до своїх найближчих, перенесемо на всіх українських ближніх, без огляду на їхні релігійні, політичні чи соціяльні переконання. Вистачить, коли ми пам'ятатимемо про те, чого навчав Христос, а що дехто з нас починає забувати, що не треба бути аж багатим, щоб увійти до Божого Царства.

Коли б ми всі в день цьогорічного святкування Різдва Христового вирішили бути не „досконалими", а тільки рядовими, звичайними християнами, і то впродовж цілого року, то легко можна було б розв'язати всі проблеми нашого життя. Зробили б ми і великий крок до того, щоб наші брати й сестри, які мучаться в неволі на рідних землях і по ворожих тюрмах та засланнях, могли б глибше тішитися з того нашого кроку.

Нехай наша віра буде тією зіркою, яка ніколи не заходить. Нехай вона буде подібна до того світла, якого не зможе згасити і найсильніший ураґан. А тоді наша радість із народження Христа буде щира й глибока, бо подібні будемо до тих мудреців, „які зраділи вельми великою радістю", коли побачили Вифлеємську зорю!

Христос Рождається!

УКРАЇНЦІ — ДЖЕРЕЛО НАДХНЕННЯ ДЛЯ ВСІХ НАРОДІВ

ГУБЕРНАТОР КОНЕКТИКАТ УЖЕ ПРОГОЛОСИВ „ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ"

„Український нарід був між першими, які спротивились міжнародному комунізмові, а його витривалість і рішучість у продовжуванні боратьби за волю від багатьох років є джерелом надхнення для поярмлених народів" — твердить у своїй проклямації губернатор стейту Конектикат, дост. Абрагам Рібікоф, проголошуючи день 22-го січня ц. р. „Днем Української Незалежности". Проклямація, яку губернатор Рібікоф підписав і проголосив стараниям д-ра Василя Небелюка, голови Української Американської Стейтової Організації та філії УКК на стейт Конектикат, у дослівному перекладі звучить:

„Волелюбні люди приєднаються до американців українського роду в Конектикат і в цілому світі, святкуючи день 22 січня 1956 року, як День Української Незалежности. Це відзначить 38-мі роковини Декляраціі Незалежности, проголошеної в Києві, столиці України. Хоч та важко здобута воля була коротка, проте вона дала надію й відвагу українцям, що вони одного дня віднайдуть свою незалежність і займуть належне їм місце в сім'ї народів. Український нарід був між першими, які спротивились міжнародному комунізмові. Його витривалість і рішучість у продовжуванні боротьби за свободу від багатьох років є джерелом надхнення скрізь для поярмлених народів. Громадяни із стейту Конектикат, які плекають демократичні благодаті, серед яких вони живуть, горді з того, що вони беруть участь у святкуванні ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ й приєднюються до молитов за визволення України".

Рівночасно повідомляється з цілого ряду інших місцевостей про подібні заходи для відзначення роковин Української Державности. Між іншим, посадник міста Джерзі Сити уже заповів, що він підпише відповідну деклярацію про День Української Незалежности на день 22-го січня, у вівторок, 17-го січня, о год. 11-ій перед полуднем, в прийомній залі місцевої Сити Гол та в приявності міських достойників. Управа місцевої філії УКК, старанням якої ця церемонія відбудеться, просить всіх громадян, які мають чи можуть мати в цьому дні вільний час, взяти участь у цій церемонії.

Заохочуючі вістки про підготову відзначення роковин Української Державности наспіли вже теж з Нюарку. Відзначення тих роковин відбудеться в неділю, 22-го січня, спільним старанням Української Централі та Громадського Комітету Співпраці. Рано в місцевих українських церквах будуть відправлені Богослуження в наміренні українського народу, а ввечорі відбудеться в залі Української Централі святочна академія. Вже теж пороблено відповідні заходи, що цей день був офіціяльно проголошений Українським Днем посадником міста.

„Гей, що чувати там у вас..."

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ДМИТРА ГАЛИЧИНА, ПЕРЕДАНИЙ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЧЕРЕЗ „ГОЛОС АМЕРИКИ"

„Далекий світ, великий час, пливуть літа рікою; гей, що чувати там у вас? Чи йдете з колядою? Чи й нині мерехтять зірки над хатою старою? Гей, краю мій, не знаєш ти, як тужу за тобою!"

Ці слова різдвяного вірша, написані нашим поетом Богданом Лепким на чужині, повторюємо ми, українці в Америці, з нагоди кожного Різдва вже багато-багато років. Повторюють їх з однаковим тремтінням серця ті з нас, що вже віддавна поселились на цій благословенній, бо вільній американській землі. Повторюють їх ті, що причалили до її гостинних берегів в останніх роках. Повторюють їх і ті, що самі не переживали таємного чару української різдвяної ночі, і тільки з оповідань своїх батьків знають про ту далеку і рівночасно таку близьку нам усім Вітчизну-Україну. Повторюють ці слова поета усі з нас, бо саме велика містерія Різдва Христового створює ту родинну атмосферу, у якій ми більше, ніж будь-коли, відчуваємо свою споріднені́сть, відчуваємо, що ми — одна родина.

На жаль, ще й в цьому році півтора мільйона американських українців не зможуть вільно і без перешкод обмінятись традиційними різдвяними привітаннями із своїми рідними на Україні. Не спитаємо ми себе взаємно „що чувати там у вас?" і не дістанемо відповіді. Бо лютий ворог у Кремлі відгородив нас залізною завісою, лякаючись, щоб Ви, наші Брати і Сестри на Україні, не почули нашого радісного, вільного і щасливого співу на славу народженого у Вифлеємі Христа-Бога, а знову, щоб ми не почули, замість коляди, зойків і зідхань гнобленого ворогом-окупантом українського народу на рідній, але все ще не своїй землі.

Але марні зусилля ворога! Народжений у Вифлеємі Бог, що приніс на землю мир для людей доброї волі, об'явив нам і невід'ємні, бо дані нам нашим Творцем, права, між якими є право на життя, на волю та на змагання до щастя. Протягом майже двох тисяч років, відколи нам об'явлено ці правди, появлялись та виступали все нові нерони і тирани, які намагались ці правди і ці права заперечити, відібрати їх від людей, втопити їх у морі крови. Але нерони-тирани приходять і відходять, залишаючи по собі тільки чорні плями в історії. А Божі правди живуть і перемагають, бо вони вічні і невід'ємні.

За скору і повну перемогу тих правд змагається сьогодні весь вільний світ, усі волелюбні народи. Ми знаємо, що в аванґарді боротьби за перемогу цих правд стоїть сьогодні великий і волелюбний наш український нарід. Вістку про це принесли нам недавно і західні відвідувачі за залізною заслоною, як і деякі з тих громадян вільних країн, що самі були в совєтській неволі і повернулись до своїх домів.

Змагання за скору і повну перемогу цих Божих прав і правд очолює сьогодні у вільному світі наша велика і могутня прибрана Батьківщина-Америка. Не відстаємо у цих змаганнях і ми, американські українці, та наші інституції, зокрема найстарша і найбільша з них, Український Народний Союз, від сімдесяти тисяч членів якого я маю честь передати Вам, рідні Брати і Сестри на Україні, цей різдвяний привіт.

Розбудовуючи наше життя, плекаючи наші традиції і нашу культуру, збагачуючи ними американську і вселюдську скарбницю, Український Народний Союз поставив собі ще окреме завдання: допомогти визвольним змаганням українського народу поширюванням правди про Україну. Вже десять великих книг англійською мовою та з українською правдою видав Український Народний Союз упродовж останніх років. У цьому новому 1956-му році появиться коштом і стараниям Українського Народного Союзу перший із двох томів монументальної Енциклопедії Українознавства, що буде черговим великим вкладом у поширення, а з цим і перемогу української правди, що є правдою всіх людей, які вірять у Бога та люблять волю і мир. Для тієї самої мети працюють видавані Українським Народним Союзом найбільший сьогодні у світі український щоденник „Свобода", що голосить правду про Україну вже від 63-ох років, англомовний „Український Тижневик", дитячий журнал „Веселка" та інші публікації.

Президент Айзенгавер, вітаючи американський нарід з Різдвом Христовим, висловив певність, що майбутність для всіх людей і народів заповідається сьогодні краще і веселіше, ніж будь-коли. Це теж наша певність і наша надія. Цю певність і надію передаємо і Вам, Брати і Сестри, разом із нашими найсердечнішими привітаннями і побажаннями з нагоди Різдва Христового та Нового Року.

ХРИСТОС РОДИВСЯ — СЛАВІТЕ ЙОГО!

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У СВЯТО РІЗДВА ХРИСТОВОГО

Різдво Христове 1955 років тому започаткувало нашу християнську еру, в якій Різдвяні Свята на переломі кожного року є наче придорожними знаками і рівночасно відсвіжуючими джерелами на шляху великої туземної мандрівки людського роду. Приглянььмося цій справі цілком по-людському. Скільки великих постатей і великих дат було в історії від часу народження Христа, скільки було тріюмфів і перемог, але всі вони сумарично не дорівнюють одній цій справді переломовій події, якою було народження Дитяти у Вифлеємі. Або — скільки ми маємо всіляких свят у нашому житті, скільки нагод святкувати, проте кожне свято дуже часто вже впродовж одної ґенерації буденніє і стає „рутиною" чи національним або громадським обов'язком, часом навіть утяжливим для нашої вдачі.

Як же інакше мається справа із Святом Різдва Христового. Ми відзначаємо його кожного року, як відзначали його наші діди й прадіди, але навряд чи можна про щонебудь твердити з більшою певністю, як про те, що цю подію, Різдво Христове, відзначатимуть також і майбутні ґенерації доти, поки світитиме на небі сонце і поки існуватиме людський рід. Що більше, кожний з нас завжди з однаковою тугою на Різдво чекає, з однаковою дбайливістю до нього приготовляється.

Погляньмо на це цілком практично. Ми маємо сьогодні в світі ситуацію, яку дуже часто окреслюємо, як безвихідну. Політики і дипломати ломлять собі голови над тим, як би ще один рік, місяць чи день захоронити світ від, здається, неминучого катаклізму атомової війни. Стратеги і полководці видумують щораз нові концепції і пляни, щоб — як це сказано в українському вояцькому дотепі — не ми, а наші вороги вмирали за свою батьківщину. Світ конвульсійно шукає якоїсь панацеї для свого рятунку і — як кажуть на Заході — „пережиття". Подібно можна було б у мініятюрі сказати і про кожну людину. Люди і народи шукають свого спасіння, видумують всілякі філософічні теорії впродовж довгих віків, але того спасіння не знаходять.

Тим часом, саме те спасіння, якого так запопадливо шукають і не можуть знайти всі ґенерації, лежить перед нами готове і виразне, аби тільки ми хотіли з нього скористати. Ми створюємо і покладаємо свої надії на всілякі версальські, віденські, мюнхенські чи — як це було недавно — женевські „духи", і за кожними разом приходять розчарування та нове шукання і... нові війни, смерть та руїна, які вони з собою приносять. Тим часом, ця справжня панацея на всі наші болі, недомагання і труднощі вже майже дві тисячі років стоїть нам до розпорядження, аби тільки ми хотіли з неї скористати в практичному поступуванні, в особистому та національному житті. Ця панацея — це той Дух Вифлеєму, про який вже написано більше книг, ніж про всі женевські та інші коньюнктуральні „духи" разом узяті. Це той Вифлеємський Дух, який часом в простих словах нашої народної колядки краще з'ясовує і дає кращу розв'язку на полагодження наших проблем, ніж її видумують за всілякими круглими і зеленими столами великі лідери і „батьки народів".

Народження Христа у Вифлеємі часто означується, як народження Світла, Правди, Добра, Справедливости. Усе це — істина, але це Світло, виходило б, навіть з перспективи двох тисяч років ще занадто ясне, Правда, Добро і Справедливість занадто великі навіть своєю простотою, щоб їх міг вповні збагнути і з них скористати маленький в порівнянні з ними людський ум, дармащо він уже розколов атом та проникає в космос.

У Свято Різдва Христового спробуймо бодай на хвилину відкрити наші очі, наші серця і наші душі на те Світло і на ту Істину, що їх приніс нам Народжений у Вифлеємі, і щирим серцем та добрим ділом віддаймо Славу во вишніх Богу, що приніс на землю мир для людей доброї волі. При цьому пам'ятаймо, що між тими, які з найбільшою тугою очікують здійснення Вифлеємського Духа, які за цей Дух і за ці Правди терплять страшні муки неволі та приносять найбільші жертви в змаганні до волі, є наш християнський український нарід. Він має право очікувати і вимагати від нас, щоб і ми нашу віру підтвердили ділами.

Христос родився — Славіте Його!

ЯК МОСКВА ПІДГОТОВЛЯЛА ЗНИЩЕННЯ УАПЦ

Перед нами брошура на 62 сторінки, видана українською мовою рівно 30 років тому в Харкові п. н. „Українські автокефалісти". Видрукувано її масовим тиражем у в-ві „Червоний Шлях" в серії антирелігійних випусків, а призначенням своїм вона мала підготовляти психологічно український народ до плянованого Москвою розгрому Української Автокефальної Православної Церкви. Автор її „професор" із звучним прізвищем Сухоплюєв.

Цікаво поглянути тепер з відстані тридцяти років, як і якими методами користувалася Москва, підготовляючи знищення УАПЦ. Відомо, що перше, як перейти до „лобового удару" — вимордування чи заслання на північ українського священства — змобілізовано було сухоплюєвих для „теоретичного" обґрунтування нібито антисоціяльного характеру і „контрреволюційности" УАПЦ. Розглядана тут брошура — це лише одна з сотень подібних.

Стараючись не образити релігійних почуттів читача, бо совєтська влада на Україні почувала ще себе тоді непевно, „професор" Сухоплюєв уникає гострих виступів проти релігії взагалі, а про людей, які вірять в Бога, пише делікатно, що це — „не дуже свідома частина населення", яку треба рятувати від „свідомих її отруйників, викриваючи їх дрібнобуржуазний характер". Отруйниками називає Сухоплюєв українських автокефалістів, які „силкуються досягти впливу на широкі маси населення". „Серед автокефалістів, — мимохіть — признається Сухоплюєв, — і тих груп населення, що для них нація є річ найцінніша в світі, ще в 1917 році виразно визначився нахил до політичної самостійности України, до цілковитої її незалежности від Росії. Цей рух в справі керування Церквою набув собі форму автокефалізму Української Церкви, що не підлягала ніякому патріярхові... Українські автокефалісти почали перекладати службу Божу і правити в церквах мовою українською, захоплюючи дедалі більші маси населення..."

Далі червоний професор подає перегляд постання й розвитку УАПЦ, починаючи від проголошення 5 травня 1920 року Всеукраїнською Православною Церковною Радою, як найвищим церковним органом, незалежности Української Церкви від московського патріярхату, а також від київського єпископа, що орієнтувався на Москву. Про те, як швидко міцніла й розвивалась УАПЦ, скільки парафій начисляла вона на Україні, яку досконалу структуру управління витворила за цей час — автор брошури не згадує ані словом. Про це знаємо з інших джерел. Але з усієї брошури видно, як непокоїв московську окупаційну владу стихійний розріст УАПЦ, в якій у 1925 році вбачала вона найголовнішого і найбільш небезпечного свого ворога.

Про впливи, що їх мала УАПЦ в українському народі, навіть у найбіднішій частині селянства, на яку большевики покладали особливі надії, пише Сухоплюєв на стор. 9-й таке: „До якої міри автокефалісти і всілякі націоналісти поширили свою аґітацію можна бачити з того, що навіть Київський Повітовий З'їзд представників від комнезамів (комітетів незаможних селян — В. С-ко) 30 серпня 1921 р. ухвалив резолюцію по релігійному питанню, щоб усюди в церквах повіту служба правилася мовою українською, бо вона найзрозуміліша для населення. Отак, — обурюється совєтський пропаґандист, — замість визнати, що всі релігії сковують, як ланцюгами, свідомість бідноти, комнезами підпали аґітації автокефалістів і перейшли на їх бік (!)..."

Справді, признання для автора антирелігійної брошури фатальне!

„Свою контрреволюційну природу, — пише Сухоплюєв, — автокефалісти виявили на І-му Православному Церковному Соборі Київщини, що відбувався 22-26 травня 1921 р. в Києві". Ця „контрреволюційність" виявилася нібито в самому складі учасників собору. З 412 присутніх на ньому осіб, — подає Сухоплюєв, — було: священиків — 58, дияконів і дячків — 41, селян — 127, робітників — 20, учителів — 39, студентів — 15, професорів — 4, службовців — 45, кооператорів — 17; членів Церковної Ради — 33, інших — 13.

Дармащо склад учасників собору виразно свідчить якраз про його демократичність, Сухоплюєв використовує ці цифри для ствердження його „контрреволюційности". Найбільша група, 127 селян, — пише він, — це є „куркулі, визискувачі, а почасти й обдурені ними середняки та біднота". Група священиків — це, мовляв, п'явки і дармоїди з суто національним (?) відтінком. Учителі, що брали участь в соборі — це ті „націонал - обдурюватели з петлюрівським духом, що дали з-поміж себе кількох отаманів, які стояли на чолі банд Петлюри і які є гнобителями найбіднішого селянства". Робітники, учасники собору, це ті, що „зреклися великих заповітів Маркса - Енґельса-Леніна" (про Сталіна тоді ще не чули). Студенти — це „націоналісти, що й не нюхали науки", кооператори — „чорносотенці з щиронаціональної (!) кооперації", ну, а члени Церковної Ради — це вже „штаб контрреволюції".

Автокефалія, або самостійність Української Церкви, — твердить Сухоплюєв, — церіднісінька сестра самостійности політичної". А „самостійники хочуть утворити з України державу самостійну, ні від кого незалежну, непідвладну будь-якому урядові іншої держави, вільну керувати власним життям, без найменшого зв'язку з Росією-СРСР".

(Закінчення на 4-ій стор.)

Іван Кедрин

ДУМКИ НА ГРОМАДСЬКІ ТЕМИ

Впродовж кругло 75-річчя існування української громади в ЗДА, як і впродовж десятиріччя нової української еміґрації в Середній і Західній Европі бували різні періоди. Їх докладний розгляд належить до обов'язків істориків, що пишуть вичерпні студії. Коли приглянутись теперішнім українським відносинам в Америці і Европі — вражає в них дивна невиразність, пливкість, хаотичність.

Останній період в історії української громади в ЗДА треба рахувати від 1948-9 рр., — відколи почала напливати сюди масово нова іміґрація, — впливаючи на зміну тутешнього українського життя. Нова іміґрація виявила свою, так би мовити, „вітальну" здібність тим, що негайно прийняла в масі, як річ самозрозумілу, конечність достосуватись до загально-американської дійсности і користати з тих можливостей, що їх ця дійсність давала новоприбулим, які назагал не знали мови й не підходили своїми кваліфікаціями до американських вимог. В добро цієї нової іміґрації треба вписати ще й те, що 1. не зважаючи на тяжкі умови заробітної праці, ця іміґрація не заломилась духово, 2. нові іміґранти, за винятком старших людей, не застрягли на своїх перших чорних роботах і виказали амбіцію переходити на вищий щабель зарібкування. Ясно, що мальконтенти завжди були і є, але тут вони в неістотній меншості. Модне нарікання на Америку й критикування всього гуртом зникало в міру пізнавання цієї країни, хоч ґеттоїзм надалі є поважною недугою української громади. Проте, частинно він був також і поштовхом до громадської активности нової української іміґрації, в її першому періоді.

У тому першому періоді нові організації родились, як гриби по дощі. Поруч із давніми організаціями поставали нові. Якщо навіть переорганізовувано давню організацію так, щоб новоприбулі могли включитись до неї, то швидко потім відосередковий гін давав себе пізнати й на тому відтинку (напр. комбатантський фронт). Гасло „краще окрема своя мала, як спільна велика" організація виявилось найпереможнішим на партійному терені. Автор цих рядків був у 1949 році теж того переконання, що політична організація української громади в ЗДА повинна вийти поза рямці існуючих аполітичних чи надпартійних братсько-допомогових організацій і перевестись за ідеологічним критерієм, тим паче, що все одно вже до припливу маси нових іміґрантів заснувались тут і зачартерувались два відлами націоналістичного табору. Але основною думкою автора цих рядків було і далі є твердження, що ідеологічно-організаційний поділ американських українців не повинен сліпо наслідувати партійно-політичного поділу української еміґрації в Европі, з уваги на дуже серійозні й специфічні завдання зорганізованої української громади в Америці і на цілком відмінні умовини американського терену, на якому нема місця для вахляра різних партій.

Але закоханість у партійних програмах, в організаційних назвах, у вузько-організаційних ґеттах, надія, що маючи в Америці відповідник еміґраційної партії, ця остання матиме джерело фондів, — врешті розрахунок на легше заспокоєння персональної амбіції на роздрібненому фронті, — все воно перемогло — і внаслідку ми дістали в Америці той образ, що його маємо й нині. Він віддзеркалений у списку кількадесять членів Українського Конгресового Комітету, — але також у вкладі фактичної праці тих масових членів в працю УКК і в Народний Фонд, та й поза УКК. Багато цих організацій, громадських і політичних, стали швидко фікціями, піддержуваними штучно від зборів до зборів, раз на рік чи два або три роки. Нарікання, що вони не платять своїх членських внесків до загальної українсько-американської репрезентаційної організації тільки частинно слушні, бо одні з них дійсно не мають зовсім грошей, інші стоять під тиском своїх однодумців з европейської еміґрації, що дивляться на свої ідеологічні відповідники в ЗДА як на „багатого вуйка".

У практиці вийшло таке, що, після первісного метушливого організаційного шуму, з великим „успіхом" переведено парцеляційний і диференційний процес і спочито на лаврах. У прерізних громадських і політичних організаціях скарловатіла чи зовсім завмерла всяка діяльність не тому, що їх члени „втомилися" або здезактивізувалися, а передусім тому, що для багатьох із отих організацій нема в ЗДА місця. Вони непотрібні, як окремі клітини з окремими статутами й управами, бо їхні цілі, їхні станові чи ідеологічні інтереси дуже добре могли б вміщатись або в давніх вже існуючих організаціях, евентуально з деякими статутовими змінами, або в „скомасованих" організаціях із ширшими, спільними, власне в Америці потрібними цілями. Було б нерозумно й невірно твердити, що всі новостворені організації — суспільні й політичні — непотрібні і що всі вони тепер фікції. Але фактом є, що їх забагато і що деякі з них, які, здавалося б, потрібні й доцільні, завмерли. Можна почути арґумент, що фікції не шкодять, якщо вони символізують добру справу. Але не можна опертись враженню, що забагато фікцій в громадському житті таки витворюють атмосферу хаосу і спричиняються до дезактивізації громадського життя. Коли дошукуться причини, чому в минулому році позначився упадок громадської активности і побільшились ряди людей не охоплених взагалі ніякою організацією, то годі промовчати здогад, що перетягнено струну з надміром організацій і що найбільша хиба тих організацій проявилась власне в тому, що вони не зуміли побільшувати рядів, а корчились.

Закоханість у вивісках, у палітурках — це притаманна риска українців, як боротьба за формулу, за букву, за догму і протинку в догмі, із легковаженням практичного здійснювання програми ділами та з пристосуванням у праці здорового глузду, що є в житті надзаконом.

Серед причин упадку жертвенности й упадку активности знаходиться теж реакція на штучну „радісну творчість" у масовому творенні організацій, у масовості паралельних установ, у повені доповідей і імпрез. У 1955 році ми вже бачили таку прикру реакцію, як присутність по кілька осіб на дуже цікавих доповідях, фірмованих ніби-передовими установами, та кількадесять осіб у залях з понад тисяччю місць на освячених традицією вечорах. Непереконливими арґументами виправдується чи замазується факт партійно-політичного розбиття української політичної еміґрації в Европі, як цілости, та паралічу її осередків. Формально-консолідаційним серпанком закривається факт погіршення українських міжпартійних відносин в Америці. Сварня в Европі принишкла після посередницької пропозиції ПАУК-у, але в дійсному стані нічого ще не змінилося. Воно може змінитися у 1956 році. З отих хаотичних відносин в Америці й Европі мусить викристалізуватись новий образ, як це буває з усіми хаосами, що охоплюють органічно здорові елементи.

Український елемент в Америці й Европі органічно здоровий, ідейний, тугий, неподатливий на явну ворожу пропаґанду. Вимирає стара верхівка, але побільшуються кадри освіченого молодого активу. І наш ідеалізм наказує вірити, що ця теперішня декомпозиція в українському житті в ЗДА й Европі теж минеться, як минувся, напр., безповоротно зажертий, здавалось би, поділ на „старих" і „нових" в Америці, і стане теж тільки епізодом в історії української громади у вільному світі.

ХРИСТИЯНСЬКІ ЗАСАДИ

Боже, зроби мене знаряддям Твого миру. Де панує ненависть, нехай я там засіваю любов, і де панує кривда — прощення; де сумнів — віру; де розпач — надію; де темрява — світло; і де є смуток — радість.

О Господи, дозволь, щоб я не так шукав потіхи, як потішав інших; щоб я не так хотів зрозуміння для себе, як мав його для інших; щоб не так вимагав любови, як сам любив інших; бо все, що ми дістаємо, полягає в тому, що ми даємо; бо наше прощення в тому, що ми прощаємо іншим; і наше народження до вічного життя лежить в тому, що ми вмираємо.

Св. Франціск з Ассизу

КРАХ ЯГАЙЛОНСЬКОЇ ІДЕЇ

ПОЛЬСЬКА АНКЕТА ПРО ПОХІД НА КИЇВ 1920 РОКУ

Редакція відомого польського журналу „Культура" (виходить у Парижі) звернулася до читачів журналу з проханням висловитися про похід на Київ у 1920 році (польський термін „виправа кійовска"), даючи відповідь на такі два питання: 1) чи думаєте ви, що Київський похід та його політична мета були узасаднені і чому, і 2) які висновки робите ви із своєї оцінки цього історичного епізоду?

Відгомін на анкету був слабий. Редакція „Культури" одержала тільки 18 відповідей від осіб здебільша старших — колишніх учасників походу чи свідків тогочасних подій. Не взяв участи в анкеті ніхто з дійових осіб тодішніх подій і учасників пізнішої дискусії в справі цього походу. З 18 осіб, що взяли участь в анкеті, десять відповіло на перше питання неґативно, 5 вважає цілі походу узасадненими і 3 займають становище посереднє. Загальний висновок анкети такий, що більшість поляків ставиться неприхильно до Київського походу 1920 року.

★

Вислід анкети і деякі моменти з відповідей, цікаві і для українців, тим більше що відбувся Київський похід в союзі уряду УНР з Польщею, очолюваною тоді маршалом Пілсудським (договір у справі спільної боротьби проти Сов. Росії підписали 22-го квітня 1920 року Гол. От. Петлюра й А. Лівицький). Тому варто ознайомити з анкетою (про неї пише в грудневому зошиті „Культури" Павло Гостовєц) і українську читацьку громаду.

Більшість учасників анкети поставилася до Київського походу неґативно і висловила свої критичні завваги не тільки до самої концепції походу на Київ, але й до його реалізування. Вони твердять, що похід був погано підготований, започаткований з недостатніми силами і взагалі „безнадійний", тому й неузасаднений. Другий найчастіший арґумент учасників анкети — це думка, що похід був акцією рисковною і зайвою, що Польща шляхом безпосередніх переговорів з Совєтами могла добути корисніші умови за ті, що їх добула в Ризькому договорі. Один з учасників анкети обвинувачує навіть Пілсудського, що він зумисне, а то й злобно заховував перед польським суспільством корисні вигляди, що їх могли дати евентуальні переговори (пляновані совєтсько-польські переговори в Борисові не відбулися) між Польщею і Москвою. Цікаво, що таку думку висловлюють не тільки критики походу, але навіть і деякі з його оборонців.

Цікаві, хоч і не завжди нові, міркування критиків походу на тему, чи незалежність України була для поляків досяжною і бажаною ціллю.

Кілька (з-поміж критиків Київського походу — Н. В.), — реферує П. Гостовєц, — обґрунтовують погляд, що похід на Київ не міг принести Україні незалежности. Польсько-українські взаємини були, на їх думку, надто обтяжені свідомістю багатовікових суспільних, релігійних і політичних конфліктів, зокрема недавніх боїв за Львів, щоб поява польських збройних сил за Збручем могла викликати захоплення серед населення і змобілізувати його до боротьби за незалежність. Автори таких міркувань підкреслюють, що Український незалежницький рух досяг у той час своєї найбільшої сили в Східній Галичині, де був він спрямований проти Польщі. Це вельми комплікувало, — пише один з них, — ролю Польщі, як визвольниці України.

„З тих арґументів могло б, здавалося, виходити, що однією з головних причин невдачі Київського походу був договір, на основі якого Пет-

(Закінчення на стор. 5-ій.

Р. Купчинський

КОЛЯДНИКИ

Старий Ільчук вийшов з Босим з хати і глянув на небо.

Сонце стояло вже над лісом, немов надумувалось, де б то прилягти на нічліг. Брав мороз і ліс все більше синів, бо холод витискав з нього рештки тепла і переміняв у сизий туман.

— За малу годинку звечоріє! — сказав до себе старий і подався до стайні.

Зайшов до коней, вкинув їм за драбини сіна, поклепав по шиях, а вони з радісним форканням терли чола до його плечей.

— Ні, не просіть. Не поїду, бо далеко. Я знаю, ви хотіли б, але хай Бог простить. От їджте на здоров'я і грійтеся, бо добрий мороз бере.

Потім заглянув до корови.

— А ти, красулько, вибач мені за тверду руку. Нема вже господині, що тебе вміла доїти.

Корова, видно, прощала йому, бо дотикала його твердих рук своїми холодними, мокрими ніздрями і дихала на нього ласкавим теплом.

Підкинув і їй сіна і пішов до свиней.

Небагато їх було — два підсвинки. Лежали поруч, накидавши на себе мерви, щоб тепліше було.

— Не дурні ви, хоч з рилами. А я вам ще додам! — і кинув оберемок соломи.

Підсвинки тільки розкішно рохнули і задрімали.

А на кінець заглянув ще до курника. Кури вже давно сиділи на бантах, і тільки півень витягнув голову і приязно кокнув.

— Ти вважай. Пильнуй добре! Як який лісовий злодій підкрадеться — дай знати. Твій батько не дав і пропав, як пес у ярмарок. Тільки трошки пір'я лишилося...

Замкнув курник і подався назад до хати.

Стояла вона глибоко в саскачеванських лісах, така сама, як колись у золочівських: під стріхою, з кухнею і світлицею. Тільки, що вхід був з причілка і вікна підсувані.

В кухні, в залізній печі горів вогонь, а зверху стояв баняк і в ньому кипіла юшка з риби.

— Тільки всього — подумав старий, заглянувши до юшки. — А та кутя, то хіба для пам'яти і для небіжчиків. Пшениця добре зопихана, але чи добре зварена — Бог святий знає.

Сів на ослоні при вікні і хухав на шибку, щоб мати вигляд на світ. Не знати на що, адже ніхто до нього сьогодні не прийде, не приїде...

А все таки прийшли...

Хто його знає, може так, а може саме крізь ту вихухану дірку в наморозі прийшли до нього спомини...

Ех, літа, літа! Що за ваших часів не творилося, що не минулося!..

Пригадуються Ільчукові хлоп'ячі роки, там — у лісистих Вороняках, у рідному селі. Хата під горбом, закутана в загалу як у кожух, а в хаті батько, мати, браття, сестра... Святий Вечір, дідух, вечеря, а опісля вранішня відправа в дерев'яній церковці на горбі. А ще потім колядування з ровесниками під вікнами сусідів...

„...Десять тисяч і чотири
Дітей малих на смерть били,
Христа, Христа не знайшли..."

„Бог натуру
Хотя відкупити,
Посадити
Во Сіоні, на троні".

„Видить Бог, видить Творець,
Що весь мир загибає..."

„Во Вифлеємі нині новина
Чистая Діва породила Сина..."

Прилітають одна за однією коляди, мов ті ластівки із-за моря і б'ються об замерзлі шибки вікна.

Чи тільки із-за моря?!

Була ж у нього жінка, були у нього діти, вже тут — у саскачеванських нетрях. І бувало так само колядували, як він у далекому селі, у старім краю. І „вінчували" під вікном...

А тепер ні жінки, ні дітей. Стара он там — під смерекою, діти — син і донька — пішли на своє. Одне в Торонті, друге в Едмонтоні. Писали, кожне просило приїхати на свята, бо вони не можуть. Але де йому, старому. Не поїхав.

І ось у хаті — тільки він і Босий.

Босий лежить під столом і дрімає, а він сидить на ослоні і хухає в шибку.

І на залізній печі кипить юшка з риби... Нараз Босий підніс голову, звів вуха, хвилину слухав і заскімлів.

— Що там Босий? Думаєш — хтось іде!? Ніхто, брате, сьогодні до нас не виберється. Ти дрімай, а як юшка буде готова — я тебе збуджу.

Але Босий не кладеться. Крутить носом то сюди, то туди, щось вітрить і дивиться допитливо на господаря.

— Гм! Щось почув — каже Ільчук і собі нагострює слух.

Тонкими струмочками заплив у хату жалібний згук. Один, за ним другий, третій. Вверчувався в зимову тишу як сверлик, а потім рядном стелився на всі боки.

— Вовки! — ствердив Ільчук. — Бодай їх виглумило. В Святий Вечір спокою не дадуть...

Виття ставало щораз сильніше, чим раз ближче.

— Підходять, чортові сини. Напевно від озера в ярок ідуть.

Учора, як за дикими курми ходив, бачив у ярку вовчі тропи.

Наслухує... Не чути... Може поплентались кудись в інший бік...

Але за часок — знову завили. Тим разом якось ніби глухіше...

— Вже в ярку. Чекайте, я вам дам!

Здійняв з кілка рушницю і рушив до виходу.

Відчинив двері і глянув перед себе.

Над муром синього лісу стояла перша зірка...

Рушниця поїхала вниз.

— Не стрілю. Свято! — сказав.

А з ярку, немов у відповідь — виття.

Старому Ільчукові стали сльози в очах.

Минула молодість, минулося село на Вороняках, минулася жінка, минули Свят-Вечори з дітьми, з їх колядуванням...

— Нехай хоч вовки мені заколядують.

Обернувся. За ним стояв Босий.

— Не підемо, песику. Нехай колядують.

Вернувся до кухні, сів при вікні і слухав.

— Ау - і - уг!

— Славіте його!

Босий присів біля нього, підняв голову вгору і собі завив.

— Ау - ії!

— Славіте його!

А потім старий Ільчук зібрав у грудях увесь свій голос і бризнув ним на хату, як сльозами:

„Бог Предвічний народився.
Прийшов днесь со небес,
Щоби спас люд свій весь
І утішився..."

А коли переспівав усі пункти, то встав і пішов до комори. Там висіли на жердці дикі кури, що їх настріляв цього тижня. Стягнув кури з жердки, зібрав у руку, закинув на плечі рушницю і, запошивши Босого в хаті, вийшов надвір.

Обережним кроком старого мисливця підкрадався до ярку.

— Хлопці! Гей, хлопці! — крикнув. — Нате вам коляду! — і жбурнув кури в ярок.

Хвилину ще постояв, послухав, а тоді вернувся назад — і всі засіли до вечері. Він, Босий і вовки.

СВЯТ-ВЕЧІРНЄ

В ніч тиху, світлосяйну,
Як з праці терпнуть плечі —
Вертаєш з заводу
Додому — на Свят-Вечір.

Чужі шляхи та зорі
На небі пелюстками —
А часом, сніг на дворі,
Що в'яне під ногами.

Неоном шлях тріпоче. —
(Трамваї, авта, шини)
Дарма шукають очі,
Хоч кущика шипшини...

Й дарма сторожиш вуха:
Не дзвонять сріблом сани,
В засніжених кожухах
Не ідуть святичане.

І не скриплять ворота...
І хлопці з колядою,
У татових чоботях —
Не ходять зі „звіздою".

∴

І плаче серце кволе —
(У Свят-Вечірнім жалю)
Яке ти заякорив
На завжди — в Ріднім
[Краю...

ЛЕВ ЯЦКЕВИЧ

Василь Мудрий

НАШІ СЕЛЯНСЬКІ ДІЯЧІ

(Спомини і пригадки на славу селянських діячів.)

Початок 20-го століття дав нам у Галичині цілий ряд визначних селянських діячів. Хоч деякі з них народились наприкінці 19-го століття, їх громадська діяльність розгорталась саме у 20-му столітті. Варто їх згадати, варто поставити сучасникам нашим перед очі постаті цих селянських діячів. До того дала мені привід одна сумна подія. В половині 1955 р. помер у Пармі, (Клівленді), стейту Огайо один із цих видатних селянських діячів був. сенатор Микола Кузьмин. Але про нього пізніше.

До найстарших, національно свідомих і помітично вироблених належали селянин Степан Гарматій з Купчинець, Тернопільського повіту, добрий промовець і організатор радикал, що гостив у себе Павлика. Поза свою місцевість та повіт ширшої, красвої акції не розвів; Андрій Шміґельський з Луб'янок Нижних, Збаразького повіту, теж виїмково добрий селянський промовець та організатор, щопричисляв себе деякий час до української соціял-демократичної партії і був у свій час партійним товаришем Яцка Остапчука, посла до австрійського парляменту.

З Поділля вийшли ще й інші селянські діячі високої міри, як Іван Прибила з Романова, Бобрецького повіту, що був відомим у свій час організатором „Соколів" і т. зв. сокільських „Січей" на Поділлю. Він належав до української національно-демократичної „партії". З Купчинець, Тернопільського повіту, походив і селянин Павло Думка, радикал, що був послом до галицького сойму в останній його каденції (перед першою світовою війною (від 1909 року). З Тернопільщини походив і Антін Кунько, член української націонал-демократичної партії, а згодом Українського Національно-Демократичного Об'єднання. Він був широкознаним у Тернопільщині. Це був господар і дяк, сільськогосподарський і кооперативний діяч. Від 1928 до 1939 року був послом до польського сойму.

Наймаркантнішою появою між селянством на Поділлі був Григорій Скасків з Підгаєччини. Це був великий промовець з Божої ласки. Попавши під час першої світової війни в російський полон, він опинився в часі революції 1917 року на Катеринославщині. Там провів величезну, освідомчу під національним оглядом працю серед селян і робітників. Там опублікував і добру пропаґандивну власну брошуру. Дар слова з'єднав йому тисячі приязно наставлених українських людей. По большевицькій окупації Катеринославщини вернувся до Галичини, де став членом Українського Національно-Демократичного Об'єднання і присвятив для нього багато сил та праці. Був активним не тільки в політичній, але й у просвітній, кооперативній та господарській ділянках. Помер трагічно перед вибухом другої світової війни.

На Поділлю діяв і відомий народний трибун Тимко Старух на Бережанщині, член Української Національно-Демократичної партії і посол до австрійського парламенту. Він був найкращим організатором не тільки Бережанщини, але й суміжних повітів. На Лемківщині та Посянні діяв також селянин Антін Старух, власник Бережниці Вижної. Був членом Української Націонал-Демократичної партії і послом до галицького сойму з округи Сянок-Лісько.

Окреме місце між селянськими діячами займає Гринь Тершаковець, народжений в селі Якимчиці, Рудецького повіту в 1877 році. Ще юнаком розвивав широку організаційну працю в Рудеччині та суміжних повітах у всіх ділянках національного життя. Перед першою світовою війною був послом до Галицького сойму як член Української Національно-Демократичної партії. Від 1925 р. — один із членів-засновників Українського Національно-Демократичного Об'єднання. Від 1928 до 1938 — послом до польського сойму. Крім того, був він членом Головної Ради „Сільського Господаря", членом Надзірної Ради асекураційного і кредитового Товариства „Дністер". Його праця лишила поважні сліди не тільки серед українського селянства, але й серед інших станів українського народу Галицької Землі. Його вивезли комуністи в 1939 році невідомо куди, хоч був він уже в старечому віці.

До типу селянських діячів Гриня Тершаківця належав і згаданий на початку Микола Кузьмин з малого містечка Озірна, Зборівського повіту на Поділлі. Він був організатором сільсько-господарського й кооперативного життя в самій Озірній, а згодом поширив свою діяльність на округи Тернопільську та Золочівську. Деякий час був заступником голови Надзірної Ради Подільського Союзу кооператив у Тернополі. Від 1924 р. був членом Ради Крайового Союзу Ревізійного у Львові. Крім того, працював на просвітньому і рідношкільному полі. Був членом виділу філії „Просвіти" у Зборові, а в Озірній — організатором і головою гуртка „Рідної Школи". Від 1928 до 1930 р. був сенатором у польському Сенаті. Довгі часи був головою філії „Сільського Господаря" в Зборові. Знаний із своєї господарської праці, став у 1933 р. радником і членом управи Хліборобської Палати у Львові, і був ним до вибуху другої світової війни. Від 1936 р. був членом надзірної ради цукроварні в Березовиці Вижній біля Тернополя. У тому ж часі став членом Головної Ради Т-ва „Сільського Господаря" у Львові. По вибуху другої світової війни був вивезений польською адміністрацією до Берези Картузької". Пок. Микола Кузьмин писав багато на економічні теми в „Ділі", „Новому Часі", в перемиському „Українському Голосі" та в тернопільському „Подільському Голосі".

Про селянських діячів молодшої генерації не пишу, щоб не зашкодити їм, якщо вони живуть на рідних землях.

Всі названі селянські діячі замітні тим, що вони були незвичайно талановиті. Вони не мали ніякої освіти поза народною (початковою) школою. При допомозі читання, великої праці над собою у вільних від важкої фізичної

(Закінчення на стор. 4-тій)

БОРІТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ!

Різдвяний привіт Україні від Головної Ради НТШ, виголошений Президентом проф. Р. Смаль-Стоцьким через „Голос Америки"

До Вас, дорогі науковці, професори й академічна молоде, до усіх Вас, дорогі земляки, в поневоленій Україні й на засланні сущих, промовляє з-поза океану голос вільної української науки, голос Вашої найстаршої академії наук, Вашого Наукового Товариства ім. Шевченка. Сповіщаємо Вам, що воно пристосувалося до нових обставин і перетворилося в Союз НТШ в Америці, Австралії, Европі й Канаді, зі спільною науковою владою, зі спільними членами, секціями й виданнями.

Ствердження, що нам, НТШ-івцям вдалося продовжити у вільному світі наші світлі традиції та, дякуючи нашим меценатам, навіть їх розбудувати — це велика перемога академічної свободи української науки над московською інтелектуальною неволею в Україні, це водночас перемога усієї нашої спільноти над новою формою старого московського імперіялізму й колоніялізму, бо „не вмирає душа наша, не вмирає воля . . !" Так знову Москві не повелося задушити свободу української науки та перервати співпрацю НТШ з вільним Заходом, до якого Україна традиційно належала й належить. Вірні заповітам нашого Кобзаря і стягові Мазепи й Вашингтона, всі НТШ-івці і далі всіма силами протидіятимуть фальсифікаціям комуністичної лженауки, вони, як Ваші посли, дорогі земляки, інформуватимуть вільних науковців вільних народів про те: „хто ми, чиї діти, яких батьків, ким, за що закуті". Тому над нашою новою сторінкою діяльности, в незрушимій вірі в остаточну перемогу, ставимо гасло нашого патрона: „Борітеся — поборете, Вам Бог помагає, за вас сила, за вас воля, — і правда святая!"

Сповіщаємо Вам теж, дорога наукова братіє, вістки, що скріплять серця Ваші! За минулий рік Наукове Товариство ім. Шевченка опублікувало завдяки Східньо-европейському Фондові Антологію поезії 40 розстріляних і переслідуваних поетів за редакцією Богдана Кравцева й антологію 32 новель за редакцією Миколи Глобенка, дальший том трилогії Богдана Лепкого „Мазепа" („З-під Полтави до Бендер"). Друк Історії української архітектури проф. В. Січинського закінчений. Капітальна праця проф. Павла Зайцева „Життя Тараса Шевченка" вже розійшлася по цілому світі. Ми видали дальші два томи Записок НТШ українською мовою і два томи Просідінґс англійською мовою. Під проводом інж. Михайла Бажанського НТШ закінчило велике діло: мікрофільмування всіх термінологічних словників, опублікованих Українською Академією Наук і пізніше знищених Москвою. Таким чином цей дорібок зберігається для наступних поколінь. Наукове Товариство ім. Шевченка взяло під свій протекторат Український Національний Музей у Каліфорнії. Воно вже третій семестр виховує нашу молодь в Університеті Українознавства та разом з Канадійським НТШ відбуває спільні наукові конференції. В Европі повним ходом іде праця над гасловою частиною Енциклопедії Українознавства, якої перший зошит уже появився. Це дари НТШ під ялинку многострадальній нашій Україні.

Весь наступний рік, дорогі земляки, призначило НТШ святкуванню сотої річниці народин найбільшого нашого члена, поета й письменника, громадянина-революціонера й учителя народу — Івана Франка. Ви ще почуєте в ході наступного року голос НТШ з Франкового свята. І ще одну соту річницю НТШ урочисто вшанує: це народини Президента Америки Вудрова Вільсона, що ідейну спадщину Американської Деклярації Незалежности сформулював для закордонної політики у своїх пам'ятних 14 точках про самовизначення народів. Згадайте і його тихим словом!

З Новим Роком, з Різдвом Христовим линуть до Вас усіх, з країни волі, вільної Америки, сердечні вітання й побажання, а до Господа нашого гарячі молитви, щоб осушив сльози вдів і сиріт та всіх засланців, щоб скріпив духа й віру Вас усіх та щоб приспішив Вам, дорогі земляки, і всім Москвою поневоленим народам, визволення а всьому світові мир Божий!

ІЗ РІЗДВЯНОГО ЗАКЛИКУ В.О. УНРАДИ

З нагоди Різдвяних Свят і Нового Року Виконавчий Орган Української Національної Ради посилає свій привіт всім українцям на Рідній Землі й тим, що перебувають поза її межами . . .

День Різдва Христового народи вільного світу відзначають радісним святкуванням. По всіх країнах дзвенить могутня коляда, передаючи споконвічну леґенду про народження Творця великих визвольних ідей, що словом правди зруйнував рабську систему й показав людству шлях до волі, що навчав „любити ближнього, як самого себе".

Принадою родинного щастя, теплом і спокоєм християнський світ вшановує ці дні Свят.

Але український народ і всі його вірні сини, відірвані від Батьківщини, що затьмарює вселюдську радість.

Народ наш переживає страшні часи неволі, коли лютий окупант пустошить землю нашу, руйнує й грабує його культурні та матеріяльні надбання, а творців тих надбань — українських учених, письменників, священиків, селян і робітників та інтеліґенцію — вбиває або масово вивозить з рідної землі на примусові роботи в далекі холодні краї. Нові свідки страждань українського народу, які недавно прибули з Совєтського Союзу, принесли нам такі вісті, що під їх впливом холоне кров. З України большевицька влада примусово вивозить і переселює стотисячні маси нашого народу, є такі околиці й цілі округи, де не лишилося жадної української людини. Великого погрому зазнає наша молодь і люди середнього віку, — їх виловлюють, вантажать на потяги та відправляють на Сибір, або до Середньої Азії. Там вимішують їх з різними національностями, щоб витворити тип „совєтської людини". По містах України, де не було російського елементу (Західні Землі), або він був у малій кількості, тепер перевагу становлять росіяни або зрусифіковані елементи. З жахом довідуємось, що в концентраційних таборах і в'язницях українці становлять більшість, бо їх там перебуває понад 50% усіх в'язнів. Большевицька влада свідомо й пляново провадить народовбивство, отой ґеноцид, що його осуджує й проти нього протестує весь культурний світ.

Цей небувалий в історії нашого народу стан покладає на українців у вільному світі обов'язок посилити й об'єднати навколо єдиного центру всю визвольну акцію. Таким осередком єднання національно визвольних сил є Державний Центр Української Народної Республіки. До підтримки цієї форми нашої державности зобов'язує всіх українців заповіт Голови Директорії й Головного Отамана Військ УНР Симона Петлюри, який героїчно боровся і життя своє віддав за цю політичну мету. 26 травня 1956 р. збудеться 30 років від часу Його трагічної смерти. Український народ у московсько - большевицькій неволі мовчанкою відзначатиме ці сумні роковини, але всі українці, що перебувають у вільному світі, повинні достойно вшанувати пам'ять Великого Сина України й боротися за здійснення Його всеукраїнського ідеалу.

На українську еміґрацію наш народ покладає великі надії. Саме вона мусить розвинути всебічну визвольну акцію. Серед нас не сміє бути байдужих і бездіяльних, кожний мусить мірою своєї спроможности прислужитися Батьківщині та її визволенню.

Дбаючи про мобілізацію українських визвольних сил та про активізацію їх дій, Виконавчий Орган Української Національної Ради проголошує 1956 рік роком єднання з Україною, роком дійової служби для її визволення. Впродовж ц. р. мають відбутися по всіх країнах перебування нашої еміґрації протестні виступи проти окупанта, має бути розвинена інформативна діяльність у чужинецькій пресі, мають вийти друком десятки наукових творів, в яких наші наукові діячі скажуть світові правду про боротьбу нашого народу проти большевицької неволі. Розгорнену політичну й дипломатичну роботу має повести наша інтеліґенція в координації з органами Державного Центру УНР. Уряди й народи країн вільного світу мусять знати правду про стан українського народу під большевицькою владою.

Виконавчий Орган Української Національної Ради бажає всім українцям повного успіху в Новому Році й закликає до єдности та до активних дій у справі визволення поневоленої України.

Н. С-ко

КОНІ ВРЯТУВАЛИ...

(Пригода під Свят-Вечір)

Леся нервово ходила по кімнаті: „Ну чого його й досі нема?" Вона з тривогою глянула крізь вікно: небо було блакитно-біле. Село ніби завмерло в сподіванні великої тайни народження Божого Сина. Пишно прибрані інеєм садки, хатки, з насупленими по самі брови, побілілими від снігу стріхами, — все затихло. Навіть ні один собака не гавкне. Леся знову заходила по кімнаті: „Не дай, Боже, щось сталося, чому його й досі немає?!" Серце на хвилину завмерло. „Ні, це неможливо: що могло статися? їде з міста, дорога рівна, гладенька. Він має добрі коні, а все ж... Оце вона вперше їде до його батьків, познайомитися. Їй стало сумно: навколо тихо... Школа порожня, навіть сторожиху відпустили раніше на Свята, в сподіванні, що він незабаром приїде, а його все немає. Оглянулася: вже все приготовано на дорогу. Он лежить її футерко, ботики, мала валізочка. Вони ж можуть навіть спізнитися на святочну вечерю, а це вже зовсім недобре. Приїхати вперше й спізнитися . . .

Раптом вухо зачуло далекий кінський тупіт. Ось він ближче й ближче . . . Леся вже коло дверей, ще хвилина, — і Андрій в хаті. Через відчинені двері увірвалася свіжа морозна хвиля . . . „Чого ж так пізно, коханий, вже третя година, починає смеркатися, поки доїдемо" . . . — „Любонько, де ж таки пізно, та ми й години не будемо їхати, це ж тільки дванадцять верстов, а коні ж які, дивись, та й санки легенькі. Вони нас не повезуть, а просто понесуть, не встигнеш і оглядітися, а будемо вже дома, подивися: ось цей вороний, — це Чорт, а той буланий — Рамзес". Леся здригнулася: „Що за йменння, чому? Він такий красунь!" — Чорт рив нетерпляче ногами й блискав вогненними очима, роздуваючи ніздрі. — „Е, що там іменння, він справді, як чорт. Побачиш сама: він летить а не біжить. А Рамзес йому до пари, він лагідніший, спокійніший, зате якийсь таємничий, незбагнутий. Ну, як єгипетський фараон. Але вони миряться, бо Чорт аби з ким не приятелює. Ну, поспішаймо, любонько, де твоє футерко? — дбайливо застібав його на Лесі. — Але чому футерко? Властиво треба б казати — кожушаночка" — засміявся. Був такий гарний якийсь, радісний, ясний, подумала Леся. Вона любовно-ніжно подивилася на нього. Вона почувала себе щасливою. — „А яка ж ти гарненька, Лесечко! Це футерко й біла шапочка так тобі личать. Ну, а де ж ботики, чи то пак чобітки?" — сміявся й одягав їх на Лесині ніжки. „Ну, готово! Їдемо!"

Йшли поруч, обоє такі молоді, гарні, повні щастя. Здавалося, майбутнє стеле їм радісну квітучу дорогу. Сіли в санки . . . Коні підхопили й побігли - понесли - полетіли... Село було довге. Знявся легенький вітерець. Миготіли повз них ряди веселих, засніжених хаток, що ніби підморгували їм блискучими, засвіченими вже віконцями. Білі від інею дерева махали гіллями їм навздогін, ніби кланялися: прощайте, прощайте та вертайтеся назад! Так думала Леся. Рівна, укачана дорога, гладенька. Лесі так гарно, затишно, тепло під бараницею, якою Андрій обкутав її ноги. Оглядалася й жадібно впивала в себе морозне, таке бадьоре повітря.

Виїхали за село. Небо зблідло. Навколо поля під білим килимом сплять до весни, відпочивають. Андрій спинив коні: „Знаєш, Лесю, я запалю смолоскип, так буде урочистіше, правда?" Леся здригнулася. Вона згадала, що вони мають минати Вовчий Яр. Тітка якось оповідала, що колись верталася перед вечером саме повз нього. Навпроти Вовчого Яру за дорогою ген висока могила, казали — шведська. А на тій могилі тітка побачила чорну купу, то були вовки. Казала кучерові тихенько переїхати яр, аби вовки не почули, а коли вихопилися нагору, вовки їх зауважили, кинулись за ними, але не здогнали. А все ж моторошно, коли згадати. Не хотіла говорити про це Андрієві, бо сміятиметься, але таки не втерпіла й запитала: „Чи ще далеко?" Подивилася на горіючий смолоскип і знову згадала, що вовки бояться його, і люди беруть смолоскип взимі в дорогу, коли доводиться їхати пізно.

„А ось уже й Вовчий Яр, любонько, ми швидко проскочимо його, а там вже тільки половина дороги, — озвався Андрій. — Ось побачиш, вже чорніє лісок попри яр, ми будемо там раз-два!" Вони вже під'їздили до яру, треба тільки з'їхати в долину, потім вихопитися на гору, проїхати трохи попри лісок над яром, а там вже дорога рівна полями до села Андрієвих батьків.

Леся не відривала очей від далекої високої могили. Раптом здригнулася й вхопила Андрія за руку: „Що воно там чорніє, Андрію, на могилі?" — пошепки запитала. Голос її тремтів. — „Де? — запитав спокійно Андрій. — То певно тіні". Вони вже були в яру. Коні швидко пробігли його й тепер прямували на гору. Не могли швидко бігти, бо гора була крута. Ось-ось вже видряпаються . . . Андрій сам вже почав вдивлятися в далеку могилу. — „Андрію! — з жахом зашепотіла Леся: — Це вовки! Дивися, он їх сильветки біжать вже з могили, чи ми встигнемо виїхати нагору?" — „Лесечко, спокій! Ми зараз будемо на горі". Коні дійсно вже вихопилися на гору, але Андрій дав їм трохи відсапатися. Потім труснув віжками, і коні полетіли . . . Але збоку й спереду видніли чорні сильветки. Одні з них бігли навперейми, а другі збоку.

„Лесечко, бери смолоскипа, а як вовки наблизяться, крути ним попри їх морди, а я стрілятиму. Маю револьвер." Тепер вже було ясно видно, що то вовки. Їх могло бути й понад десяток. Коні зачули їх, захропіли й шалено побігли. Дорога вела тепер попри лісок і була вже рівна. — „Мужности, Лесечко, мужности, ми врятуємося!"

Андрій почав стріляти по вовках, що вже досить надбігли. Вони спочатку шарахнулися назад, кілька їх впало, але решта з несамовитим виттям кинулася знову вперед. Попереду біг великий вовк, мабуть їхній ватажок. Частина під його проводом побігла наперед, а потім раптом завернула проти коней . . . Інші бігли збоку. Андрій стріляв безперестанку, і вже досить вовчих трупів було розкидано по полю. Але інші надбігали щораз ближче. Видно, вони були голодні й не дуже то оглядалися на стрілянину.

Раптом Рамзес завищав й кинувся вбік, — це вовк впився йому в ногу. — Інші звірі почали оточувати сани. Андрій вистрелив останні набої, а вовків ще було досить. Леся напівпритомна молилася в душі: „Господи, невже саме тепер, у Свят-Вечір надійшла смерть!?" Вона з зусиллям крутила смолоскипом навколо санок. Це на мить відстрашувало звірів. Андрій свистом і криком підганяв коней бігти швидше, але це було даремне: вони й так неслися щосили, але не могли дуже бігти, бо вовки скакали перед ними й силкувалися вкусити.

Раптом обоє коней несамовито завищали й почали страшенно рватися вперед. Санки скакали то в один, то в другий бік і кожну хвилину могли перекинутися. Аж ось коні стали . . . Вони повернулися задки й почали бити задніми ногами, одганяючися від вовків. Ті не могли підбігти до них дуже близько, бо коні відкидали їх копитами. Навколо саней і перед ними почалася запекла боротьба не на життя, а на смерть. Смолоскип ще рятував Лесю й Андрія. Останній ухопив його в свої руки й коли котрийсь з вовків надбігав близько, тикав йому смолоскип в морду. Вовк гарчав і відскакував назад, щоб з новою силою кинутися на свою здобич. Зчинилося щось несамовите: коні кидалися на всі боки, силкуючися відірватися від саней, вовки, настрашені смолоскипом, кидалися цілим клубком на коней. Вереск коней, виття вовків — все це злилося в один пекельний концерт.

Раптом Рамзес рвонувся з усієї сили й заіржав не своїм голосом: вовк уп'явся йому в стегно . . . Чорт тим часом успішно відбивався задніми ногами. Ще раз рвонувся Рамзес, обірвав посторонки й, жалібно ржучи, шалено понісся вперед, а вовк волікся за ним, уп'явшися в ногу. Трохи відбігши, Рамзес кинувся на дорогу й почав качатися. Вовк відпав. Тоді Рамзес схопився на ноги й понісся вперед... Частина вовків пустилася навздогін за ним. Але Рамзес нісся, ніби на крилах . . . Чорт продовжував боротьбу. Він оглядався навколо, крутився й мужньо бився. Санки гойдалися на всі боки й нарешті перекинулися. Смолоскип випав із рук Андрія й згас... Почалася жахлива смертельна боротьба . . .

(Закінчення буде)

ЯК МОСКВА ПІДГОТОВЛЯЛА ЗНИЩЕННЯ УАПЦ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

В пізніших роках жаден совєтський пропагандист не наважився б давати такої небезпечної для Москви характеристики програми українських самостійників. У 1925 році, коли ще в кожного живі були в пам'яті визвольні змагання українського народу — такої характеристики Сухоплюєв поминути, очевидно, не міг. Натомість дошукується він політичного змісту в УАПЦ і ілюструє його таким прикладом: „Відомо, що р. 1921 Київський Софійський Собор, що його передала (?) радянська влада автокефалістам, був місцем, де петлюрівський Повстанський Комітет поширював інформації серед петлюрівців" (стор. 19).

Сухоплюєв спиняється окремо на поглядах Драгоманова та вимогах щодо релігійного питання розгромлених українських політичних партій (Української Народної Партії, Селянського Союзу, Укр. Демократично-Радикальної Партії, Укр. Демократично-Хліборобській Партії) і ствердждує, що „всі побажання, висловлені в їх програмах щодо релігійного питання, здійснені на Україні — Комуністичною партією (большевиків) України, яка перевела, мовляв, в цілому демократичні реформи (стор. 24). А проте, як видно, в голові „професора" Сухоплюєва ніяк не вкладаються поняття „демократія - демократичний", бо вже на стор. 32-й, забувши, що написане на стор. 24-й, він твердить буквально таке: „Радянська влада не втручається в унутрішній устрій будь-якої Церкви, однак, пролетаріят повинен пам'ятати, що найнебезпечніший ворог соціяльної революції — демократія". Як далеко відійшла нині совєтська пропаганда від тих часів, коли ці слова надруковані!

Ще кілька разів підкресливши „контрреволюційність" УАПЦ („органи радянської влади, що дбають про охорону держави та громадянську небезпечність (!?), повинні пам'ятати, що серед українських автокефалістів є колишній міністр Петлюри, що церковна незалежність — сестра політичної самостійности і що вони, органи радянської влади, відповідають перед пролетаріятом за охорону здобутків революції") — Сухоплюєв виводить перед читача прототипа сучасних аґентів МГБ, неодмінних учасників усіх політичних процесів, що, як провокатори, сидять на лаві підсудних враз з усіма обвинуваченими.

Це — „священик" Самсон Задорожній. На Пленумі Всеукраїнської Церковної Православної Ради (8-11 червня 1922 р.) він виступив, як заявляє Сухоплюєв, „від найпоступовішої групи українських автокефалістів, вимагаючи негайного запровадження реформ". Щоб зірвати Пленум, спровокувати його учасників на антисовєтські виступи і скомпромітувати УАПЦ, як реґресивну, в очах віруючих, — цей „проґресивний священик" зажадав викинути геть з текстів молитов такі слова, як „раб Божий", бо, мовляв, тепер немає рабів, а є тільки товариші, „Господь", бо це слово походить нібито з того ж пня, що й „господар", тобто визискувач, і покреслювати всяку згадку про сатану („забобони"). Він вимагав позакривати монастирі, урочистою церковною відправою відзначати день 1-го травня — „свято всіх трудящих" і молитися по церквах за совєтську владу.

„Митрополит Василь Липківський, Чехівський, Шараєвський та інші проводирі автокефалістів, — пише з обуренням Сухоплюєв, — гостро повстали проти вимог Задорожнього. Серця до того розпалилися, що єпископ Ярошенко запропонував групі священика Задорожнього негайно облишити залю засідань, і після того їх не допустили до соборної відправи служби Божої".

Провокатора та аґента ГПУ Задорожнього узяв під свій захист проти автокефалістів червоний професор. І вже Задорожній, виходить, не отруйник народу і не поширювач релігійного опіюму, а — „священик, дуже близький до трудящих і щиро віруючий..." Вимоги цього „проґресивного священнослужителя", — пише Сухоплюєв, — оголошено було навіть у харківських газетах — „Комуністі" і „Вістях ВЦВК", — щоб робітники й селяни могли з ними ознайомитися. Але що, — бідкається Сухоплюєв, — він міг зробити проти зорганізованої в УАПЦ контрреволюції!

Як відомо, совєтська влада супроти УАПЦ застосовувала найрізноматніші форми масовиж провокацій, шантажу, інтриг і терору в відношенні до цілих парафій і окремих осіб. (Самсон Задорожній — — лише приклад з брошури Сухоплюєва). У 1925 році, ведучи боротьбу проти УАПЦ в рямцах „совєтської демократії" і оглядаючись на український народ, вона ще не наважувалась відкрито, з голими репресіями виступати проти Української Церкви. Час на це прийшов пізніше, коли з її ієрархами та вірними заговорили вже не задорожні, а озброєні наганами слідчі в підвалах НКВД.

В. С-ко

КОЛЯДА НА СКИТАЛЬЩИНІ

Українські діти в Новому Ульмі (Німеччина) ходять з колядою по таборі скитальців.

З ПОДИВОМ ДЛЯ НЕЗЛАМНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ...

(Закінчення зі стор. 1-шої)

літературу, мистецтво й музику. Ніколи не забуду тих численних прегарних пісень, що я їх чув в Україні. Але, що зробило на мене найбільше враження, це те, що українці з природи приязний нарід з невідхильним рішенням жити життям радости й свободи. Туга українського народу бути вільним й самому порядкувати свої справи на свій власний лад — пережила сторіччя неволі. Вона пережила автократію монголів і царів. І вона переживе чорну й безбожну тиранію Кремлю.

„Уярмлені народи Східньої Европи будуть колись знову вільні. Колись знову вони молитимуться до Господа своїм власним обичаєм, встановлять власні вольні установи й будуть втішатися індивідуальними свободами, які є Богом даними правами скрізь для людей. Можемо бути певні цього. Любови волі не можна погасити, як доказує історія українського народу. Гратулюю Вам зберігання живим цього духа. Тепер же помолімся, щоб новий світанок волі настав швидко так, щоб вольні й свободолюбні народи могли скрізь почати спільно будувати мир на землі, до якого всі ми прагнемо. Ще раз пересилаю Вам святковий привіт і бажання всього добра".

Привітання посадника Ваґнера звучить:

„Як посадник Ню Йорку я радий із нагоди, що можу побажати всім українцям якнайщасливіших Різдвяних Свят. У цьому часі в році ми, американці, маємо особливу причину до вдячности й радости. Наша нація вільна, живе в мирі й добробуті. Маючи подостатком власних дібр, не можемо забувати про менше щасливих, про тих, які ще є в полоні комуністичної агресії. В інших частинах світу бушують суперечки і чвари, які є потенціяльними можливостями для вибуху світового конфлікту. Можемо тільки молитися, щоб найближчі роковини народин Христа знайшли всі народи в мирі. Моя родина приєднується до бажання Вам Господнього благословенства і всіх благ з оцим Різдвом 1956 року".

Амбасадор Лімб у своєму привітанні подає:

„З подивом для незламного українського народу, для його довгого й відважного спротиву тотальному гнетові комунізму, пересилаю йому цей мій святковий привіт. У цьому часі Різдва наші серця сповнені молитвами в надії і в тузі до свободи. Корейський нарід лучиться з Вами у спільній боротьбі за свободу скрізь і всюди. Разом із Вами, разом з усіми вільними людьми, ми також молимось за вічне збереження великої моралі тієї спадщини людства і післанництва любови та миру, що символізовані духом Різдва.

Тільки у спільному фронті серед дальшої боротьби проти безбожницької філософії комунізму, який породжує ненависть і тиранію, можемо зберегти ідеали християнізму і спровадити мир на землю та добру волю людям".

Спеціяльна різдвяна телевізійна програма п. Мариновича передаватиметься зі станції WATV, канал 13, в Навечеря Різдва Христового в п'ятницю, 6-го січня, від год. 11 до 12 вночі, та в день Різдва Христового, в суботу 7-го січня, з тієї самої станції від год. 11 до 11,45. Радіопрограми п. Мариновича передаватимуться зі станції WEVD AM і FM на хвилях 1330 і 97,9 в п'ятницю, 6-го січня, від год. 10 до 11 вночі та в суботу, 7-го січня, з тієї самої станції від год. 12 до 1-ої вполудне. Крім того спеціяльна різдвяна радіопрограма передаватиметься в п'ятницю, 6-го січня, від год. 4,35 до 5,15 пополудні зі станції „Голос Волі" на коротких хвилях 15,35 mc на 19 метрів, 11,765 mc на 25 метрів та 9,585 mc на 31 мт.

Книжка й часопис — найнеобхідніші в домі культурної людини.

НАШІ СЕЛЯНСЬКІ ДІЯЧІ

(Продовження зі стор. 3)

праці хвилинах, набували фахову господарську і кооперативну освіту. Практично входили в орбіту політичних заінтересувань і ставали поволі громадсько-політичними діячами небуденної міри. Всі вони відіграли небуденну ролю в наших визвольних змаганнях. Тепер на рідних землях інший дух, інший час та інші обставини. Для розвитку селянських діячів описаного типу там нема місця. Але українська земля завжди була багата на людські таланти. Комуністи одних використовують для своїх цілей, а інших, не податних на їх впливи, фізично ліквідують чи засилають, що рівнозначне із повільним конанням.

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА В АМЕРИЦІ

з нагоди

РІЗДВА ХРИСТОВОГО

пересилає цією дорогою Шановним Управам Відділів, своїм Членам та всім Лікарям розкиненим по цілому світу

побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

За Управу УЛТ:

Д-р ЯРОСЛАВ ВОЄВІДКА, голова

Д-р ТАРАС ШЕГДИН, секр.

Рідні, Приятелям і Знайомим

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажають

ЛІДІЯ і Д-р РОМАН ОСІНЧУК

Найщиріші побажання з нагоди

РІЗДВА ХРИСТОВОГО

Своякам, Приятелям та Всім Знайомим

складають

Д-Р ВОЛОДИМИР І СТЕФАНІЯ ГУКИ з Родиною

Нюарк, Н. Дж.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажаємо

Всій Рідні, Приятелям і Знайомим

Д-р БОГДАН МАКАРУШКА,

Дружина і Діти

4423 — 9th Avenue Brooklyn 20, N. Y.

Tel.: GEdney 6-0624

Приятелям, Пластовим Друзям і Знайомим найсердечніші побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

засилають

Ольга і Д-р Микола КУЗЬМОВИЧІ

Приятелям, Знайомим та Всім Пацієнтам

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

Д-р. мед. ІВАН ДАЧИШИН

З ПРАЗНИКОМ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

НОВИМ РОКОМ

щирі побажання всього добра Рідним та Знайомим

шлють

Д-р РОМАН СМИК з Дружиною та Сином

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

і найкращі побажання

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

Dr. JOHN DERUHA

128 East 86th Street New York City

Урядові години: щоденно 10—2; 4—9

Рідні, Друзям і Знайомим

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажають

Д-р Люба і Юрій СТЕФАНІВСЬКІ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ

вітаю

Рідних, Приятелів і Знайомих і бажаю

ЩАСЛИВИХ СВЯТ та багато щастя, здоров'я і успіхів у НОВОМУ РОЦІ.

Д-р Зенон КАРАТНИЦЬКИЙ

Всім Пацієнтам, Приятелям, Симпатикам та Знайомим

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

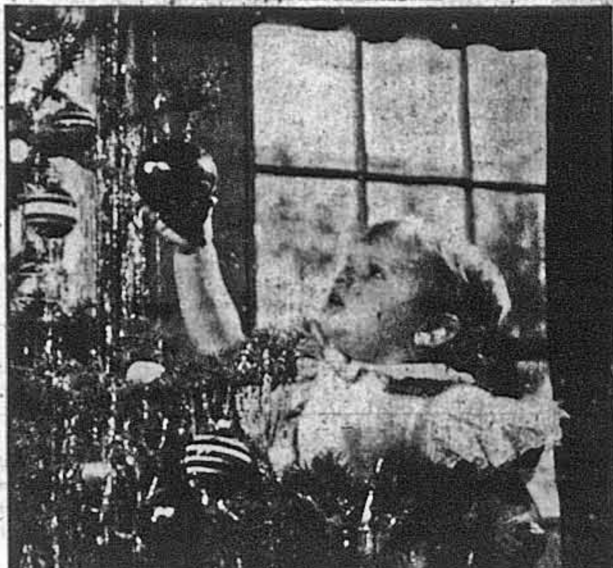
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

Д-р ЧВАРТАЦЬКИЙ з Родиною

Йонкерс, Н. Й.

ЧАР РІЗДВЯНОЇ КАЗКИ

Зачарована ялинкою стає дитина навшпиньки, щоб досягнути блискучу скляну опуку.

КРАХ ЯГАЙЛОНСЬКОЇ ІДЕЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

люра віддавав Східню Галичину Польщі, позбавляючи таким чином незалежницький український рух найбільш активних елементів. Але ніхто з учасників анкети цієї думки ясно не висловлює".

„Частина критиків походу думає, що незалежність України була взагалі небажаною справою. Щоб Польща могла мати в ній активного союзника, вона мусіла б віддати їй Східню Галичину. В інакшому випадку незалежницькі аспірації галицьких українців мусіли б штовхати Україну на Союз з Німеччиною. Незалежність України вела б, на їх думку, скорше чи пізніше до втрати Східньої Галичини. Один з авторів анкети висловлює навіть погляд, що Київський похід був корисний тільки для Німеччини, і разом з українським незалежницьким рухом був справою німецької інспірації"...

В цьому більшість учасників анкети договорюється до заялозених і поширених донедавна серед польського суспільства „аргументів", що Україна це — німецька інтрига і т.п. Але, крім них, є ще й такі, які підкреслюють шкідливість підтримування Польщею українського незалежницького руху, мовляв, „такий рух, вдаряючи в життєві інтереси Росії, утруднює, а то й унеможливлює будь-яке порозуміння між Польщею і Москвою".

Лише дехто з-поміж критиків Київського походу звертає увагу на засадничі, але досі мало підкреслювані справи. Вони звертають увагу на те, що польська допомога для України могла бути успішною тільки тоді, якби вона не обмежувалася до одноразової військової інтервенції, але була акцією постійною і мала тривалу підтримку в польській публічній опінії. Пілсудський, — на їх думку, — не шукав такої підтримки і тому Київський похід був несподіванкою не тільки для Москви, але й для польської опінії. З того погляду Київський похід був солом'яним вогнем, що спалахнув і згас. Один з учасників анкети стверджує навіть, що невеличкий капітал польсько - української дружби, який залишився з цього походу, легкодушно прогайновано, і „ніхто не потрапив би позамотувати більше взаємин поміж обидвома народами, якце зробив вождь Київського походу (Пілсудський — Н. В.) і пізніші менші вожді".

На ставлення сучасних поляків, репрезентованих учасниками анкети, вплинули не так колишні події, як час і розвиток пізніших подій, зокрема між двома світовими війнами. Є ще поміж ними одиниці, які заперечують само існування української проблематики, які твердять, що „ні тепер, ні в майбутньому ми не повинні витрачати часу на будування української держави", і ставлять навіть закид „Культурі", що „видвигання української справи відводить поляків від власних їхніх справ і від головної мети, якою є здобуття свободи". Але в своїй більшості учасники анкети стоять уже сьогодні на становищі української незалежности, підкреслюють, що нині є вже мало поляків, які сумніваються в здатності українців здобути власну державу і що нема вже таких між поляками, які б квестіонували існування українського народу. Деякі з них стверджують навіть, що „українці видвигаються вперед все більше, як окрема, самостійна сила, і їх жертвенність у боротьбі за свободу мусить викликати подив і пошану".

Прихильно до ідеї української незалежности ставляться навіть критики Київського походу. Вони ставлять як потребу дня розмови з українцями на тему спільної програми співпраці і співжиття, вимагають, щоб „Культура" присвячувала більше місця обговорюванню українських справ, а дехто навіть пропонує встановляти взаємини з українцями в аспекті майбутньої федерації народів Европи.

Але цей останній мотив уже слабий. Деякі з учасників анкети вважають бо всякі балачки про федерацію справою нереальною, ще інші стверджують відкрито, що Польща була 1920 року і сьогодні є заслаба, щоб бути осередком середньо і східньо-европейської федерації.

Огляд анкети закінчує п. Гостовєц ствердженням, що „почата на тему Київського походу в 1920 році дискусія, не посунулася багато вперед. Критики й оборонці цього походу все ще стоять на зайнятих 35 років тому позиціях".

Але найбільш цікавим і, з польського боку беручи, найбільш ревеляційним висновком референта анкети п. Гостовця є така думка:

„Одним з тих великих процесів (що на їх тлі відбулися й події 1920 року — Н. В.) є відворот, що відбувається сьогодні, відворот від Польщі ягайлонської до Польщі пястівської. Перейшовши раз дорогу від Пястів до Ягайлонів, Польща посувається вже протягом багатьох років тією самою дорогою у протилежному напрямку. Не йде тут про територіяльні пересунення. Їх супроводить вже здавна глибокий внутрішній процес, який охоплює зміни в поняттях, суспільні і господарські зрушення.

На тлі тих змін позиції критиків і оборонців Київського походу, а також самий похід набирають деякого нового значення, несхопного для поляків двадцять років. Учасники Київського походу були останніми поляками, яким призначено оглядати землі Польщі ягайлонської".

Вірнішого з'ясування краху ягайлонської ідеї, здається, в польській публіцистиці останніх десятиріч не було. З другого боку анкета й дискусія, проводжувана польською „Культурою", підкреслює як не можна краще живучість і непереможність української незалежницької ідеї.

Н. В.

ЯЛИНКИ

Над містом білим абажуром
Звисає заметіль-зима.
А в вуличці, під сірим муром
Ялинки продає крамар.

Об мур опершись у безсиллі,
Стоїть, сумує мертвий ліс.
Зима снігом його вкрасила
І свічами замерзлих сліз.

Стою і я. Ідуть повз мене
Прохожі. Стужа в чужині.
Хтось і моє життя зелене
Зрубав сокирою на пні.

ІВАН СМОЛІЙ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

РІЗДВА ХРИСТОВОГО

і

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

АДВ. МИХАЙЛО ПІЗНАК

Заступник Головного Предсідника УНСоюзу

ЗАМІСТЬ

СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ

складаю **$10.00**

на Залишенців в Европі.

Д-Р ВИТОВИТ ЛЕВИЦЬКИЙ

Клівленд, Огайо

ВЕСЕЛИХ і ЩАСЛИВИХ СВЯТ

РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО РОКУ

всьому Українському Громадянству

бажає

ПЛАТОН СТАСЮК

Ню Йорк

РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

ВШ. ПАЦІЄНТАМ і ЗНАЙОМИМ

бажає

Д-р РОМАН КРУПКА

1000 N. Western, Chicago, Illinois

Рідним, Приятелям і Пацієнтам

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

Д-р БОГДАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

з Родиною

Нюарк, Н. Дж.

Найщиріші побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

і

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

адвокат

МИХАЙЛО РАДИК

243 East 10th Street New York 3, N. Y.

Tel.: ALgonquin 4-7766

Знайомим і Приятелям

щирі побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

і

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Д-р М. ХИЛЯК з Родиною

Джерзі Сіті

В ДЕНЬ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

найщиріші побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Рідні, Приятелям і Знайомим

пересилає

Д-р Мед. ОСТАП і ЗЕНЯ БАРАНИ

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим

бажають

ВЕСЕЛИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

ПАНА і Д-р РОСТИСЛАВ СОЧИНСЬКИЙ

з Дітьми

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Рідним, Приятелям і Знайомим

Ольга і Д-р Мирон КРАВЧУК

з Дітьми

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

для Рідні, Приятелів і Знайомих

бажає

Д-р Роман і Ольга ГРАБ з Синами

Елизабет, Н. Дж.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

Рідні, Приятелям і Знайомим

Д-р ГРИГОРІЙ ЯВНИЙ

з ріднею

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ

РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ

Рідним, Приятелям і Знайомим

пересилає

Д-Р ВАСИЛЬ КІНАЛЬ

з ріднею

Найсердечніші побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО і УСПІШНОГО НОВОГО РОКУ

складають

Д-р АЛЕКСАНДЕР і ІРЕНА СУШКІВ

Всім Знайомим та Шановним Пацієнтам

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

Д-р М. КРИЖАНОВСЬКИЙ з ріднею

Дентист

77 — 2nd Avenue New York City

Рідні, Приятелям і Знайомим з нагоди

РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО РОКУ

всього найкращого бажає

Д-р Андрій ТАЦЮРАК з Дружиною

СВЯТОЧНІ ПРИВІТАННЯ і НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Dr. L. A. BEHLA

320 W. 86th Street, near Broadway, **New York City**

Tel.: **EN. 2-9178**

Години прийнять: понеділок, вівторок і четвер від 1 до 8 веч.

П'ятниця 11—4 попол. Субота 11—2 попол.

В середу і неділю закрито.

ДЕНЬ В САРСЕЛІ

На хуторі українських науковців в Европі

Хто насмілюється твердити, що ми перестаємо бути хліборобською нацією, що відриваємося від землі, втрачаємо наш традиційний ґрунт під ногами? Погляньте, де приміщені наші найбільш відомі установи: якщо не в приміських селах і селищах („Союзівка", греко-католицькі манастирі, православний центр в ЗДА), то принаймні десь на „давитавні", щоб тільки не серед гуку і руху машин та модерних бездушних людей...

Не інакше й серед наших земляків в Европі. Ось — осередок українського духового життя, науковий центр НТШ знайшов собі ідеальне приміщення. Якщо Сарсель не „давитавн" Парижу (багато хто в світі думає, що це — одна з парадних дільниць Парижу), за чим ні самі науковці, ні їх відвідувачі не мають чого спеціяльно жаліти, то є це містечко близько Парижу, приблизно за 17 кілометрів на північ від цього „просвіченого" міста. Дехто прямо називає Сарсель селом, а деякі навіть згірдливо — „діра". Це ті, що не знають історії цього міста, яка в'яже його з старокоролівським Сен-Дені не тільки спільним автобусним шляхом з північного кінця Парижу, але й спільним минулим. Тут, мабуть, відбувалися королівські лови в добу Каролінґів, а пізніше, під час революції, це Сарсель і подібні йому підпаризькі містечка давали основний контингент ентузіястів та охоронців нового ладу.

З старих часів залишилася в Сарселі тільки ґотична церква десь з 15 в. та стара вежа з доби Капетінґів, з чого всі сарсельці, включно з українцями, горді і приводять їх як приклад важливости свого міста.

У центрі науковців

Годину триває їзда з центру Парижу до площі 11 Листопада в Сарселі. Тут кожна людина покаже Вам, де дім українських науковців. Щоправда, не всі роблять різницю між „лез юкренієн" і „лез арменієн", але всі добре знають, що ці чужинці замешкують разом одну вулицю. Дійсно, поруч з будинком НТШ тягнеться довша вулиця вірменських поселенців, яких вигнано з Туреччини по першій світовій війні. Ці сусіди НТШ — працьовиті люди, що міцно тримаються своїх звичаїв і культури. Вірменська мова між молодим поколінням і навіть дітьми — річ цілком нормальна.

Будинок НТШ стоїть на краю містечка, оточений великим садом і таки дійсно робить враження хутора. Зокрема, гарно тут влітку, коли до Сарселю часто приїжджають гості.

Хтось подумав би з дотеперішнього опису, що ми збираємося робити репортаж з якоїсь санаторії чи старечого дому. Але вистачить увійти з подвір'я до будинку, щоб відчути іншу атмосферу. На коридорах повні полиці книжок, преси, а з різних кімнат до вух відвідувача долітає стукіт писальних машинок.

Перші двері направо ведуть до кабінету проф. В. Кубійовича, голови НТШ в Европі, ген. секретаря Головної Ради НТШ, гол. редактора Енциклопедії Українознавства і т. д., або, як би його назвали наші американці, сарсельського „боса". Тут його звуть Володимиром Михайловичем. Привітний кабінет, з стін якого спокійно дивляться на продовження свого діла портрети колишніх голів НТШ — М. Грушевського, І. Раковського, З. Кузелі. Це — не приймальня, а місце праці. На бюрку, кріслах і навіть на підлозі розкладені карти, статистичні таблиці, енциклопедична картотека.

Володимира Михайловича завжди застанете за працею. Прихід гостя дає йому можливість відірватися від неї, але не цілком, бо розмова, яку нав'язуєте, точиться довкола того, що зроблено, що робиться і що треба зробити б в цій установі. Проф. Кубійович вводить відвідувача в „сарсельські" проблеми, які є проблемами української науки і навіть еміґрації, в цілому. Довідуєтеся про те, з якими труднощами редакційно-дослідного й фінансового порядку приходиться змагатися, щоб випускати заплановані зошити словникової частини Енциклопедії Українознавства. Професор інформує, що видано в останніх роках тут, в Сарселі, і в цілому НТШ (в його окремих територіяльних відділах і секціях) та накреслює пляни, що потрібно було б видати; довідуєтеся про те, які то праці чекають в теках окремих авторів на своїх видавців, стверджуєте разом з Володимиром Михайловичем, які речі треба б написати ще та видати не лише українською, але й чужими мовами: кілька солідних карт України, український біографічний словник, публікації з дослідження підсовєтського життя, українознавчий журнал, загальна українська енциклопедія... Все це вимагає колективної праці багатьох десятків науковців, вимагає постійного апарату, вимагає, нарешті, фондів.

Фонди НТШ — окрема тема, і про неї навіть зачасто йде мова в кабінеті проф. Кубійовича, принаймні кожного разу, коли „бос" має турботи, чим покрити бюджет найближчого місяця. Без сумніву, багато турбот завдає осередкові в Сарселі справа організації фондів. Під фінансовим оглядом НТШ в Сарселі не має забезпеченого бюджету і постійних джерел прибутків. Правда, українське суспільство відгукується, в своїй поважній частині, позитивно на потреби цього наукового осередку (члени-прихильники, добробії, фундатори і т. д.), але все це ледве забезпечує його скромне існування і далеке від того, щоб він як слід виконував своє призначення і повністю використовував свої можливості.

НТШ — складна машина

На початку ми вже сказали, що в Сарселі міститься не лише осідок Наукового Товариства ім. Шевченка в Европі, але й, згідно з останнім рішенням Головної Ради НТШ, тут перебуватиме на протязі найближчих двох років Генеральний Секретаріят чотирьох реґіональних товариств НТШ — в ЗДА, Канаді, Австралії і Европі.

Секретаріят НТШ працює добре. Звідси координується діяльність відділів, трьох секцій Товариства (Історично - Філософічна, Філологічна і Математично - Природописно - Лікарська), тут збираються дані про всіх членів і через Секретаріят проходить така складна процедура, як вибір дійсних членів НТШ. В мініятюрі це виглядає як справжній вибір „академіка". Дійсний член якоїсь секції виготовляє доповідь про кандидата, подає його науковий життєпис і представляє на затвердження голови секції. Далі розписується голосування між дійсними членами даної секції, а потім кандидата, що отримав більшість голосів, затверджує Президія Товариства. Іноді ця процедура триває й пів року. Дехто з кандидатів під час процедури може вмерти, і тоді його іменують „постгумум".

Сьогодні НТШ, ця наша еміґраційна і в розсіянні суща Академія Наук, нараховує 138 дійсних членів, з яких кожен належить до одної з трьох секцій, та 236 звичайних, яких приймають Управи окремих територіяльних товариств і з яких звичайно підбираються кандидати на дійсних членів. Науково - дослідна і видавнича праця провадиться по секціях, комісіях та окремих відділах. Централі приходиться все це координувати. Секції видають свої „Записки", відбувають наукові засідання, а наукові конференції, що стали чи не щорічною традицією, відбуваються по поодиноких НТШ.

Все це треба узгіднювати, плянувати. Бюлетені окремих НТШ і централі НТШ з низкою докладних інформацій, переліком дат, осіб і т. д. свідчать, що таки НТШ — „складна машина". Працю Секретаріяту проводить П. Поліщук в співпраці з С. Семенюком.

В енциклопедійній „кухні"

Так люблять називати головний редактор проф. В. Кубійович і його заступник проф. Микола Глобенко приміщення редакції Енциклопедії Українознавства. В одній з редакційних кімнат працюють проф. Глобенко (він же Микола Миколайович), та його дружина Серафіма Вікторівна, а в другій міститься Секретаріят Енциклопедії, керований п-ні Софією Янів.

Перше враження, що його здобуває відвідувач цієї „кухні", це купа коробок з десятками тисяч карток, т. зв. гаслова картотека. На дрібних картках виписані різні дані, джерела, посилання; все це приколено до основного гасла і чекає на своє працювання. Різні відділи українознавчих наук (історія, географія, право, релігія, природознавство і т. д.) опрацьовують відомі українські науковці, члени НТШ. Для опрацювання спеціяльних гасел включено до співпраці коло півтори сотні учених і спеціялістів (між ними, напр., такі, як від спорту, фотографії, танців чи якоїсь невеличкої української провінції). Опрацьоване автором гасло перевірюється редактором, висилається кільком спеціялістам на рецензію, обговорюється в головній редакції, а потім опрацьовується редакційно. Якщо не така доля всіх намічених 25 тисяч гасел, то напевно перейдуть це „чистилище" близько 20 тисяч.

Щодня Секретаріят висилає десятки листів на всі сторони світу — до авторів, до осіб, що можуть подати додаткові інформації чи позичити якусь потрібну книжку для використання, або до Видавництва Енциклопедії „Молодого Життя" в Мюнхені. І щодня також дебелий французький листоноша приносить оберемок листів з усіх-усюд. А в них різний зміст: зредаґовані картки, доповнення, додаткові інформації, звідкись відгребана рідна фотографія, критичні завваги, а іноді й гострі претенсії до редакції ЕУ.

Останніх не бракує. Є люди, які вважають, що кожна філія їх організації чи циклостилевий бюлетень мають увійти до Енциклопедії, інші вимагають, щоб в ЕУ подані були довгі життєписи їхніх, хоч і заслужених, рідних; деякі хочуть, щоб обов'язково вміщені були знімки пересічних ще живих діячів. Важко редакції з цим впоратися: вони мусять застосувати якийсь об'єктивний критерій і мірку до всього того, що має бути вміщене в Енциклопедії. Дехто собі уявляє, що ЕУ — це адресар чи телефонна книжка, зрідка трапляються випадки цілком противного характеру: дехто вимагає, щоб про нього написали всього два рядки: такий то, народився тоді, професор А, властиво, про дану особу належалося б подати більше інформацій з уваги на її громадський і науковий стаж. Іноді бракує суттєвих даних (наприклад, дати народження чи смерти) про доволі відомих діячів, звичайно, таких, що перебувають за залізною заслоною. Ось, напр., якийсь професор народився 1880 р., є дані про його праці (абсолютно потрібно відмітити таку людину), але ніяк не можна довідатися, чи він ще живе. Тоді Микола Миколайович починає шукати його „метрики" в річниках „Мінерви", в записках Академії Наук, по старих газетах і журналах, аж нарешті знаходить дату смерти. Трапляються випадки, що якогось науковця на Україні вже „поховала" навіть Українська Загальна Енциклопедія (закінчена 1936 р.), аж тут з свіжого числа „Радянської України" виходить, що „похованому" вченому справляли в Академії у Києві 90-річний ювілей. Багато таких і подібних курйозів зустрічається при редаґуванні ЕУ. Про все це вміє живо розповідати заступник головного редактора, проф. Глобенко.

Ще цікава процедура кількакратного читання і коректи зредаґованих чисел. І, незважаючи на те, все таки трапляться помилки вже в надрукованому зошиті. Редактори сприймають їх як річ самозрозумілу, іноді неминучу; дехто в редакції трактує це з гумором: що ж би робила критика, якби цілий зошит з 1,200 гаслами не мав жадної помилки?

Академічні установи: КоДУС і ІЗН

Містяться ще в Сарселі Комісія Допомоги Українському Студентству і Інститут Заочного Навчання. В першому проф. Олександер Кульчицький, як голова, і проф. Т. Волошин, як секретар, утримують контакти з усіми студентськими осередками в Европі, де мають своїх „клієнтів". Недавно зголосилися українські студенти з Відня і Юґославії. Але не тільки випливають гроші з Сарселю, але також і припливають. Сотки збіркових лист розсилається по всіх українських осередках, де наша жертвенна громада складає свою лепту, щоб КоДУС міг допомагати. Тут та сама проблема що в НТШ: треба б підвищити стипендії (вони місячно становлять по 12 дол.), але обмежені фонди.

Працею в ІЗН керує його адміністративний директор п-ні Дарія Сіяк. Низка листів щодня приходить і виходить з ІЗН. Студенти присилають свої письмові праці для коректи професорам, а з Інституту одержують скрипти, інформації, інструкції. Останнім часом відкрито при Інституті заочний курс для виховників. Для цього так само готуються спеціяльні скрипти. І знов писання листів, кручення циклостилю, пакування. Цієї дрібної праці не завжди видно, але вона необхідна, і нелегко приходиться здійснювати її інституції що має одного слабоплатного працівника.

∵

Такий Сарсель в його щоденній праці, в його турботах і проблемах. Їх для зовнішнього відвідувача часом закривають пристойно впорядкований будинок НТШ, гарне довкілля з зеленим та заквітчаним садом, свіже повітр'я, приємне, хоч скромне, прийняття. А ці труднощі існують, і тільки глибоке переконання та свідомість обов'язку супроти спільноти облегшують їх працівникам і організаторам НТШ і Сарселю.

Хтось мусить це все робити, всі не можуть стати осторонь!

В. М.

ВИДІЛ НТШ В ЕВРОПІ

Виділ і голова Контрольної Комісії НТШ в Европі — сидять (зліва): проф. д-р О. Кульчицький, проф. О. Шульгин, проф. д-р В. Кубійович, проф. д-р В. Янів, д-р інж. Д. Пісначевський, П. Поліщук. Стоять: д-р А. Фіґоль, проф. М. Глобенко, дир. М. Капуста, проф. д-р П. Шумовський.

Усім „Маслосоюзникам", членам Братства, Кооператорам, нашим симпатикам у Канаді, Америці й у інших країнах світу сущим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
ВИДІЛ БРАТСТВА

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Односельчанам села Кривенького та усім Знайомим
бажає
Іван МАРАК з Родиною
Marshfield, Wis.

Вельмишановним Покупцям і Знайомим
та
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
Крамниця Взуття „КАРПАТИ"
153 Second Ave., New York 3, N. Y. — Tel.: ALgonquin 4-1893.

ОСИПА і ЕРАСТ, ЯРОСЛАВ та ЗЕНОН
КУРОВИЦЬКІ
сердечно здоровлять Родину, Приятелів
і Знайомих зі
СВЯТОМ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
НОВИМ РОКОМ.
Просимо прийняти найкращі побажання
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ЩИРОСЕРДЕЧНІ РІЗДВЯНІ
та
НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ
для Рідні, Знайомих і Клієнтів
засилають
МИРОСЛАВ і КАТРУСЯ СТРИЙСЬКІ,
Йонкерс, Н. Й.

Всім Приятелям і Знайомим з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
щиро-сердечні побажання
складає
РОДИНА
БІЛОЗОРІВ і КОРОПЕЦЬКИХ

Всім Рідним, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
щиро й сердечно бажають
ЛЮБОМИРА і ЯРОСЛАВ
КУРДИДИКИ

„Нині родилась Правда,
Нині родився Бог,
Він поведе нас, браття,
Над злом до перемог!
Тож віру сильну маймо,
Кріпімось, а не спім,
Бо з днем таким великим —
Велика радість всім!"
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
МИКОЛА ГОРІШНИЙ
з дружиною **ПАВЛИНОЮ**
і донею **НАТАЛОЧКОЮ**
Джерзі Сіті, Н. Дж.

ПРАЦЯ УККА

(Інформація про Збори Ради Директорів, що відбулися 19-го листопада 1955 в Ню Йорку)

(3)

Після вислухання інформацій ред. Драгана, Секретаря Комісії, поставлено різні запитання з метою з'ясувати, що конкретно означало б прийняття внеску Комісії, поширення чи звуження видавничої діяльности? Резолюція Комісії викликала жваву дискусію та обміну думок з внескодавцями, постали протилежні погляди на справу реформи і все закінчилося пропозицією В. Мудрого, щоб загальникову резолюцію звернути до Комісії для нового обміркування та предложення конкретної пропозиції і то в найкоротшому часі. Нову пропозицію має розглянути Екзекутива і предложити його на вирішення на найближчих зборах Ради Директорів. При тім Рада Директорів більшістю голосів висловилася позитивно про доцільність і потребу реформи. За компромісовою резолюцією В. Мудрого голосувало 23 директори і проти неї 1.

За Комісію для справ членських і організаційних подавав звіт В. Мудрий, голова Комісії. У своїм звіті вказав на факт, що в 22 місцевостях відділи УККА не виявляють майже жадної діяльности, на листи з Централі нема кому відповідати а заклики лишаються без найменшої реакції. Тому в імені Комісії запропонував, щоб ці 22 відділи були викреслені з реєстру відділів УККА, що є ведені в Центральній канцелярії.

Після скреслення недіяльних відділів, залишається ще 136 відділів УККА в поодиноких місцевостях Америки, які ведуть працю для добра української громади та в користь української справи.

В дальшій частині звіту голова комісії показав на невідрадний стан роз'єднання в деяких місцевостях і назвав такі громади: Дітройт, Шикаґо, Нюарк, Трентон, Денвер і присутні доповнили цю лісту ще Ню Йорком. Усунення непорозумінь в згаданих громадах вже забрало багато часу та воно й надалі вимагатиме великого напруження та багато часу й зусиль, щоби довести до гармонійної співпраці, як це написано в параграфах статуту УККА, на який всі члени УККА погодилися.

За Комісію для Американських справ — подавав звіт її голова полк. Рибак. З його інформацій присутні директори довідалися, що комісія оформилася та на своїх нарадах зупинилися над кількома важливими справами. Між іншими згадав теж про справу підготови до Цензусу (Обліку населення), що має відбуватися в 1960 році, щодо радіо-передач англійською мовою, відносно законтивізування організацій тут народженої української молоді в системі УККА, щодо заходів у справі заснування Товариства Американських Прихильників Вільної України, і врешті про потребу участи українських клюбів у виборчій кампанії в 1956 році. Згідно з його обіцянкою, Комісія задумує випрацювати дальшу подрібну програму для своєї діяльности, щоб притягнути дальших американців українського роду до співпраці та представить кошторис, що буде потрібний для реалізації програми комісії.

Про працю Комісії Молоді — звітував Й. Лисогір, Віцепрезидент УККА. Комісія на кількох нарадах розглядала різні проблеми організацій молоді, до яких на першому місці поставлено питання координації та спільних виступів, зокрема ж питання активної участи організацій молоді в системі праці відділів УККА по місцевостях. Між головнішими завданнями, що ними комісія зайнялася згадано теж і справу організації Українських Олімпійських Ігрищ, що вимагають належної всесторонньої підготови, якщо український загал хоче бачити реалізацію цілого пляну. В дальшому зазначено бажання представників організацій молоді, щоб відбувати спільне святкування Крут під протекторатом УККА.

Опісля Рада прийняла звіти до відома й ухвалила подані пропозиції.

11. Справа прийняття шостого віце-президента. — Після обміркування, чи не було б краще це відкласти справу вибору шостого віце-президента з уваги на те, що досі не ухвалено остаточної редакції (тексту змін і доповнень статуту, що їх доручив VI Конгрес), більшість директорів висловилася за тим, щоб далі вибір шостого віце-президента не відкладати. (15:13). Після вирішення засадничого питання перечитано список кандидатів на позицію шостого віце-президента, що були зголошені, і більшістю голосів вибрано на цю позицію ред. Петра Павловича, Голову ДОБРУС-а, відомого діяча в ділянці відкривання злочинів московського народовбивства у Вінниці.

З уваги на перевтомленість і пізній час, дальші справи, що були на денному порядку, відложено на найближчі збори Ради Директорів (Ухвала тексту змін і доповнень статуту, Справи УНФОНДУ і буджетової потреби на біжучий господарський рік, вислід нарад ПАУК в Торонті, Справа 19 точки резолюцій VI Конгресу).

Президент Галичин, прийнявши до відома побажання, щоб чергові треті Збори Ради Директорів скликати в можливо му короткому часі, подякував присутнім і закінчив Другі Збори Ради Директорів.

На закінчення ще про дві справи треба згадати і то: — що найближчі Збори передбачаються в другій половині січня 1956 та що першу спробу улаштовувати Збори в той спосіб, що перед тим відбувається засідання Політичної Ради, Директори прийняли з вдоволенням. Так само більшість директорів привітала призначення суботи на наради, бо в п'ятницю увечорі не можуть всі прибувати або мусять приїжджати на збори просто перевтомлені із щоденної праці.

Український Конгресовий Комітет Америки.

НОВОЗБУДОВАНА ЦЕРКВА СВ. АНДРЕЯ ПЕРВОЗВАННОГО, АПОСТОЛА УКРАЇНИ, У БЛЕЙКЛІ-ОЛИФАНТІ, Па.

Площу під нову церкву в Блейклі-Олифанті поблагословлено 20 березня 1955 року і закінчено будування церкви наприкінці грудня 1955 року. Пляни церкви в розмірі: 80 × 40 виконав архітект Жорж М. Д. Луїс зі Скрентону, а будовою церкви керував місцевий будівничий й містопредсідник громади, Андрій Кисілевський, при співучасті Йосипа Угрина й Степана Турока, теж парафіяльних урядників. Працю при будові церкви виконували парафіяни даром і тому кошти будови церкви виносили лише шістдесят тисяч долярів. Парафія св. Андрея числить під сучасну пору 80 родин і з кожним днем збільшується новими парафіянами. Предсідником парафіяльного і будівельного Комітету є Василь Сембрат, а парохом о. Дмитро Савка. Торжественне посвячення церкви св. Ап. Андрея відбудеться весною цього року.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Б-ва св. Петра і Павла Відд. 102 відбудуться в неділю, 8-го січня 1956 р., зараз по співаній Службі Божій в залі церковній 2280 W. 7th. — М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94 відбудуться в неділю, 8-го січня 1956 р., о год. 1:30 попол., в залі У. Д. Клюбі 2376 Грейлінґ. Управа на 1956 р.: М. Борискевич, предс.; В. Кушів, заст.; В. Борискевич, фін. секр.; В. Крушельницький, заст.; М. Онисько, кас.; Контр. комісія: Т. Судомир, М. Шаран, Т. Майструк; надзирателі хворих: Дешевський, М. Шаран; секретар Народного Фонду: І. Вільхівський. — Управа.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Рідним, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Надія, Володимир і Любомир
ОНИШКЕВИЧІ

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
Всім Кревним, Друзям і Знайомим найщиріші побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
Іван ГНІДЬ з Родиною

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають усім
Рідним, Приятелям і Знайомим
Люба і Ярослав ФЕДІВ
Бінгемптон, Н. Й.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
— і —
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
всім Українцям в Америці
і по цілому світі, як великим так малим, як молодим так і старим, як здоровим так і хворим, як веселим так засмученим, як на вільності так поневоленим та всім бажає
Веселих і Щасливих Свят
і прожити многих літ!
JOSEPH BOROWSKI
58 Clark St., Newburgh, N. Y.

Рідні, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— бажають —
ЕВГЕНІЯ і СОФРОН
ФЕРЕНЦЕВИЧІ
з Дітьми

Рідні, Приятелям і Знайомим
— бажаємо —
щиро провести Різдво Христове і Новий Рік 1956 в здоров'ю, радості і щастю
МАРІЯ, БОГДАН і ЯРИНА
ТУРКИ

Рідні, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і багато добра
З НОВИМ РОКОМ
— бажають —
Ярослав ГУСАР
з Родичами й Дітьми

Рідним, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— бажають —
П. і В. ВАСИЛЬКІВ
2426 Third Ave., Watervliet, N. Y.

Всім Друзям і Знайомим
— бажають —
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— та —
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
ВІРА і СИЛЬВЕСТЕР
МІЛЯНСЬКІ

З Різдвом Христовим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— та —
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідним, Приятелям і Знайомим
— бажають —
ГРИБЕКИ і КОПАЧІ

З нагоди Різдва Христового та Нового Року вітаємо всіх Рідних, Кревних, Приятелів та Знайомих, бажаючи
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Анізія і д-р Євген ГЛП
3327 Chauncey Pl.,Mt. Rainier, Md.

Радісних Свят
РІЗДВА ХРИСТОВОГО та
Щасливого Нового Року всім Кревним, Друзям і Знайомим
бажають **ТЕОФІЛЬ і МАРІЯ**
ОСТАПЮКИ
36 Gate St., Poughkeepsie, N. Y.

Родині, Приятелям і всім Знайомим Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року бажають
Д-р МИХАЙЛО й ОЛЕНА
РОСЛЯКИ з родиною
Едмонтон, Алберта, Канада

ВЕСЕЛИХ
та ЩАСЛИВИХ СВЯТ
засилають
своїм Кумам і Знайомим
Родина М. МАКОВСЬКИЙ
Честер, Па.

ОУА „Самопоміч" Відділ у Нюарку, Н. Дж.
запрошує Все Українське Громадянство міста Нюарку і околиці
ЗУСТРІЧАТИ НОВИЙ РІК 1956 на
ВЕЛИЧАВОМУ ТРАДИЦІЙНОМУ
МАЛАНЧИНОМУ ВЕЧОРІ
в суботу, **14-го січня 1956 р.**
о годині 8-ій вечора
в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ 180 William St., Newark, N. J.
Оркестра Б. ГІРНЯКА Вступ $1.50
Буфет в заряді ВШ. Пань. — Ввесь дохід призначений на переселенчу акцію.
Новорічна програма уфундована українськими підприємствами м. Нюарку, як їхній дар на допомогово-переселенчі цілі.
На новорічній програмі виступить Гриць Зозуля із новорічними побажаннями. Програму вечора вестиме п. дир. Йосип Гірняк. — Залі радіофіковані звуковою апаратурою п. О. Венке. — Всі місця при столиках резервовані і просимо своєчасно їх замовляти у „Дніпрі", 281 — 15th Ave., Newark, N. J. — Tel. BI 2-9481.

Українська Студентська Громада в Ню Йорку запрошує Українське Громадянство на
МАЛАНЧИН ВЕЧІР та ЗУСТРІЧ НОВОГО 1956 РОКУ
які відбудуться В СУБОТУ, 14-го СІЧНЯ 1956 Р., у двох залах У.Н.Дому при 140 2-га Ев., Н.Й.
Вибір найкращої сукні. — Багато несподіванок, —оркестра АМУР. — Вступ тільки $2.00.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

З РІЗДВОМ СВЯТИМ і НОВИМ РОКОМ
вітаємо: Головну Управу та Управи Відділів ОбВУА, Членів нашого Відділу та всіх клітин нашої Організації, як також усі братні Комбатантські Організації в Америці й поза нею та взагалі всіх колишніх Вояків-Українців.
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
УПРАВА ОбВУА — Відділ в Ню Йорк.

Всім Братам і Їхнім Родинам, Всім Приятелям і Друзям
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Олімпія і Йосип ГІРНЯКИ.

Рідню і Друзів вітаємо в ДЕНЬ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
нашим традиційним:
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
і бажаємо ЩАСЛИВИХ СВЯТ та смачної куті,
а в НОВОМУ РОЦІ багато сил, радости і щастя.
Родина КАЧАЛУБІВ з Ню Йорку.

Щирі побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
пересилають
Д-р Ярослав, Христина, Ігор і Мотря ВОСВІДКИ

Рідні, Приятелям і Знайомим щирі побажання
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ
пересилають
Володимир і Ірина СТАНЕЦЬКИЯ, Ірвінґтон, Н. Дж.

Рідні, Друзям і Знайомим з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО РОКУ
бажають
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Д-р Володимир і Лідія МАРТИНЦІ з донькою

РІЗДВЯНІ і НОВОРІЧНІ ПРИВІТИ та ПОБАЖАННЯ
Приятелям, Знайомим і Замовникам книжки „МОСКОВСЬКИЙ СФІНКС" — дотеперішнім і майбутнім — на мовах німецькій (вже видана), англійській і українській (що їх треба видати) з проханням не забувати про належитість за одержані примірники.
висловлює
Василь КОСАРЕНКО-КОСАРЕВИЧ
164 East 127th Street, New York 35, New York

Рідні, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Любов і Д-р Евген ЦЕГЕЛЬСЬКІ
з Дітьми

Щиро-святочні побажання з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ 1956 РОКОМ усім нашим Рідним, Знайомим, Приятелям, Односельчанам і Парафіянам:
ХРИСТОС РОДИВСЯ! — СЛАВІТЕ ЙОГО
шлють
о. митр. прот. Д-р Володимир і Галина ЛЕВИЦЬКІ
з діточками.
Аллентавн, Па. Різдво 1956 р. Б.

РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та багато щастя в НОВОМУ РОЦІ Родині, Приятелям і Знайомим
бажають
Леся, Володимир і Ксеня КУЛЬЧИЦЬКІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Родині, Приятелям і Знайомим
бажає
Ню Йорк **Михайло ЛИСОГІР.**

Приятелям та Знайомим по цей і той бік океану
РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ
пересилає
Степан БУК
1037 North Francisco Avenue, Chicago 22, Ill.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Всім Пацієнтам і Приятелям бажає
Dr. & Mrs. Joseph BISAHA
Дентист
305 East 17th St., New York City. — GR. 5-2217

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Друзям і Знайомим
бажають
Надія, Ігор і Адріяна ХОМИ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
щирі побажання Приятелям і Знайомим
бажає
Володимир КВАС

Змагунам, Членам та Прихильникам нашого Товариства
ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
УПРАВА УСК-у НЮ ЙОРК

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
ПРИЯТЕЛЯМ то ЗНАЙОМИМ
засилають
ОРЛОВСЬКІ з дочками та мамою
PLEASANT CITY, O

УСІМ НАШИМ РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
глибоко щирі побажання
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
складають
Ольга, Осип, Олег і Оксана КОРОПЕЙ

ДОПОМОГА ЗАКОРДОНОВІ МАЄ СТРИМУВАТИ СОВЄТСЬКУ АҐРЕСІЮ В СВІТІ

Вашингтон. — Спільна Конґресова Комісія для Закордонної Економічної Політики у своєму звіті домагається, щоб ЗДА поширили допомогу закордонові і збільшили свою торгівлю з закордоном, щоб можна було з успіхом протиставитися комуністичній аґресії в економічній ділянці. Згідно з переконанням цієї комісії в технічній допомозі закордонові і в справі інвестицій в закордонних країнах повинні співпрацювати урядові аґенції з приватними інституціями, щоб можна було протиставитись комуністам, які, на взір ЗДА, почали допомагати відсталим закордонним державам, щоб таким способом здобути собі їхні симпатії. Звіт цієї комісії схвалили всі її члени, крім республіканського конґресмена Генрі О. Телла, який не брав довший час участи в працях комісії, і тому не міг знати, над чим вона працювала.

ЗДА заперечують раптове зменшення долярових сум закордоном

Вашингтон. — Европейські країни потребують американської валюти, щоб торгувати із ЗДА. Наприкінці минулого року деякі европейські уряди висловили побоювання, що в найближчому році відплив американських долярів закордон поважно зменшиться. З урядових кол у Вашингтоні заспокоюють Европу, що зменшення американської валюти закордоном буде відбуватися ступнево, і ще в 1958 році американці випустять до вільних країн Европи коло 1,600,000,000 долярів (в минулому році ЗДА видали на свої війська в Европі коло 2,600,000,000 долярів). Ця сума, як також і ті доляри, які европейці дістануть за продані ЗДА товари, вгамує голод на американську валюту в Европі.

Конґресова Комісія починає переслухання в справі закону про військові резерви

Вашингтон. — Підкомісія Збройних Сил Палати Репрезентантів 5 січня починає переслухання в справі закону про збільшення військових резерв. Згідно з прийнятим на мин. сесії законом, кожного року 100,000 юнаків мають голоситися до 6-місячної служби в резерві, а військові резерви до 1960 року мали бути збільшені до 2,900,000. Тим часом впродовж перших трьох місяців до служби в резерві зголосилося тільки 1,224 резервісти. Комісія гадає, що військові кола не зробили всього того, що повинні були зробити, щоб до служби в резерві зголосилося більше юнаків, а військові кола твердять, що неуспіх спричинений самим законом, який дозволяє платити резервістам тільки по 50 долярів місячно, хоч вояки в активній службі дістають по 78 долярів. Військові кола вважають, що має бути ухвалений закон, який змушував би молодь до служби в військовій резерві.

Мряка стримала повітряну і автову комунікацію в районі Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Впродовж двох днів в Ню Йорку була така густа мряка, що майже не можливо було втримувати повітряну комунікацію. З летовища „Ля Ґвардія" щоденно відлітає і прибуває коло 700 літаків, а внаслідок мряки воно було майже цілий день закрите. Те саме було і на інших летовищах в Ню Йорку. Клюб Автомобілістів видав заклик до автоводіїв, щоб користали з авт тільки в крайній потребі, бо на автострадах і вулицях була дуже мала видимість. Нормально курсувала тільки залізнича комунікація, і ті пасажири, які довгі години чекали на літаки, мусіли користати з залізниці.

Комунізм ґрунтується на „тиранії, деспотизмі, невільництві і тоталітаризмі"

Вашингтон. — Сенатська Підкомісія Внутрішньої Безпеки відновила переслухання в справі комуністичних впливів в американській пресі, радіо, телевізії і інших комунікаційних засобах. В першому дні зізнавали 7 свідків, з яких три працюють в щоденнику „Ню Йорк Таймс", а три інші — це давніші працівники цього щоденника. Сьомий свідок це аґент, який займається висвітлюванням совєтських фільмів в Ню Йорку. В першому дні зізнавали такі свідки: Джеймс Глезер, Дейвід Файн, Клейтон Новлес, Семюель Вайсман, Джан МекМанус, Аллан Джеймс Аронсон і Джеррі Залф. Ґлейзер працював у „Ню Йорк Таймсі" від 1929 до 1934 року, коли він перейшов до комуністичного щоденника „Ди Дейлі Воркер". Але вже в 1936 році Ґлейзер покинув комуністичну партію, бо побачив, що „комунізм ґрунтується на тиранії, деспотизмі, невільництві і тоталітаризмі." Коли він ставав членом Комуністичної Партії, то думав, що ця організація „щиро працює для поліпшення долі людства". — Свідок Новлес рік тому добровільно зголосився в Конґресовій Комісії та склав зізнання про шкідливу і небезпечну працю комуністів в цій країні.

В АМЕРИЦІ

● **В першому тижні** цього року зменшилося число нещасливих випадків в місті Ню Йорку: всіх нещасливих випадків було 598, а минулого року в тому самому тижні — 736. Вбитих було — 9 осіб (19).

● **Американські індіяни** домагаються від американського уряду звороту 1,300,000,000 акрів землі, що становить коло 70 відсотків землі цілої країни. За цю землю треба б заплатити кільканадцят більйонів долярів. В ЗДА є 1,905,000,000 акрів землі.

● **28-річний негр** Говард Б. Спісрс із Ст. Луіс хоче стати совєтським громадянином, але совєтська амбасада не хоче видати йому пашпорту, поки він не принесе посвідки, що зрікся громадянства в ЗДА.

Усім нашим Дорогим Рідним, Друзям, Приятелям і Знайомим на Рідних Землях і на чужині
РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Дарія і Михаїл ПЕНЦАКИ та Андрій РАТИЧ

Замість оголошення подяки **ВП. П. Д-рові Іванові МАКАРЕВИЧЕВІ** за переведення важкої операції та щирої опіки в часі видужання складаю на дар Українському Воєнному Інвалідові суму 10 дол.
Степанія КРУШЕЛЬНИЦЬКА у Ню Йорку.

Всій Своїй Рідні, Приятелям і Знайомим по цей і той бік залізної заслони складаємо оцим в дні РІЗДВА ХРИСТОВОГО свої найщиріші побажання
ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ,
а зокрема багато сил і радости в НОВОМУ РОЦІ!
Марія, Богдан і син Роман БЕРЕЗИ.

РІДНИМ, ДРУЗЯМ І ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
щиро бажає
Олекса МЕТЕЛЬСЬКИЙ.

80-РІЧНИЙ АДЕНАУЕР БАЧИТЬ РЯТУНОК У ЄДНОСТІ

Бонн. — Конрад Аденауер, канцлер Німецької Федеративної Республіки, скінчив у четвер 5 січня ц. р. 80-ий рік життя і з цієї нагоди дістав від власних земляків та від голів усіх держав у світі привітання і бажання щастя. У пресовому інтерв'ю він закликав німецьку націю до духової єдности, як найкращої ґарантії національних успіхів. Він перестерігав перед надто великою поквапністю у прийманні рішень у зв'язку з теперішнім поділом німецької держави й народу. Терпеливість і віра в остаточну перемогу правди — це, на думку старого державного діяча, найдоцільніші засоби для осягнення об'єднання. Аденауер недвозначно дав пізнати, що нещастям світу є комунізм і політика червоної Москви. Він вказав на висліди недільних парляментарних виборів у Франції, де значний успіх мали комуністи. Та комуністична перемога у Франції повинна, казав Аденауер, заалярмувати всі вільні країни у світі. Бути „живими" і постійно скріплювати моральну силу народу — це (казав Аденауер) найперший обов'язок німецького уряду. — У Західній Німеччині три дні офіційно й урочисто святкують 80-річчя Аденауера.

Москва радіє перемогою французьких комуністів

Москва. — Совєтська преса вдарила в тон тріюмфу з приводу перемоги французьких комуністів у недільних парляментарних виборах. До нового парляменту Франції увійдуть 125 комуністичних послів, на які впало близько 5 мільйонів голосів. Московські комуністи вбачають у цьому доказ банкрутства „буржуазних коаліцій" і перемоги „проґресивних демократичних сил". Кореспондент московської „Правди" у Парижі у своєму захопленні передбачає вже, що комуністи гратимуть в новому французькому парляменті „керівну ролю", що — очевидно — не відповідає правді. За „Ізвєстіями" права парляментарна більшість у французькому парляменті виказала впродовж останніх 9 років свою нездатність і це оцінили французькі виборці, голосуючи на комуністичних кандидатів.

ВИЯСНЕННЯ РЕДАКЦІЇ

Не маючи технічних можливостей на друк більшого, ніж 8-ми сторінкового числа „Свободи", ми поділили весь багатий святочний матеріял і святочні побажання на три святочні числа, перше з яких появилося вчора, друге появляється сьогодні, а третє появиться завтра, хоч і — з уваги на Свята — з післясвяточною датою 10-го січня.

З'їзд англійських дипломатів перед відвідинами Ідена в ЗДА

Лондон. — 8 англійських амбасадорів із країн Близького й Середнього Сходу з'їхались у Лондоні на дводенні наради під проводом нового англійського міністра закордонних справ Селвіна Ллойда. Ці наради — пояснюють англійські часописи — стоять у тісному зв'язку з передбаченою на другу половину цього місяця подорожжю прем'єра Антоні Ідена й міністра закордонних справ Ллойда до Вашингтону. На англо-американських нарадах у Вашингтоні головною темою мають стати справи якраз Близького й Середнього Сходу у зв'язку з тамошньою совєтською пенетрацією й очевидною ціллю СССР витиснути англо - американські впливи з арабських держав. Англія — впевняють втаємничені — не прийме в середньосхідних справах ніякого поважного й остаточного рішення, поки не узгіднить становища з Америкою, здаючи собі справу, що успішний протисовєтський політичний протинаступ на Близькому й Середньому Сході можливий тільки з моральною і фінансовою підтримкою ЗДА.

Прем'єр Франції закликає до об'єднання демократичних сил

Париж. — Прем'єр Франції Едґар Фор звернувся з закликом до демократичних партій у Франції, щоб вони рятували республіканський режим у Франції, об'єднавшись в „тимчасовий союз", який уможливив би відповідну зміну конституції. У своєму заклику французький прем'єр висловив той сам острах, що всі закордонні обсерватори й великі чужомовні часописи у вільному світі, а саме, що перемога двох скрайніх крил у недільних французьких парляментарних виборах — комуністів і нео-фашистських „пужадистів" — загрожує республікансько- демократичному устроєві Франції. Тому він уважає, що треба створити „дійсний республіканський фронт", від соціялістів на лівому боці до консервативних „незалежних" на правому. Така коаліція включала б обидва розсварені крила радикально-соціялістичної партії, — яка фактично, хоч все ще не формально, розкололась на дві взаємно ворогуючі групи Мендес-Франса і Едґара Фора, як також католицьку центрову партію народніх республіканців. Зрештою Едґар Фор не бере дуже поважно перемоги комуністів у французьких виборах відмовляючи їм надалі впливу на державні справи. Пригадавши цифрові дані з двох попередніх парляментів, Фор твердить, що комуністи й „ґоллісти", коли ці останні були ще об'єднані і на вершку своєї сили, становили не меншу протипарляментарну силу в парляменті, як тепер комуністи й „пужадисти".

В СВІТІ

● **„Ді Вельт"**, один із найповажніших німецьких часописів, що виходить в Гамбурзі, порівняв канцлера Аденауера з Меттерніхом: цей останній, як австрійський канцлер проводив Віденській конференції в 1815 р. й був головним автором правопорядку, встановленого в Европі після розгардіяшу, що впровадив в неї Наполеон І.

● **У Тегерані**, столиці Ірану, засуджено на смерть 4-х членів фанатичної мусульманської партії за участь у змові проти теперішнього режиму й у плянуванні замаху на іранського прем'єра Гуссейна Алю 17 листопада мин. року. Куля атентатчика тільки легко задряпала прем'єра.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Родині і Знайомим
бажає
Іванна ШЕПАРОВИЧЕВА

Дорогій Родині, нашим Друзям і всім Знайомим
складаємо
сердечні побажання всього найкращого зі святами
ГОСПОДНЬОГО РІЗДВА й з НОВИМ РОКОМ
Дарія, Дам'ян і Андрій ГОРНЯТКЕВИЧІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
Родині, Друзям і Знайомим, та замість висилати поіменні побажання зложила десять долярів на „Визвольний Фонд".
Гартфорд, Конн. **Марта ЗАЯЧКІВСЬКА**

РАДІСНОГО РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО!
А НОВИЙ РІК нехай наділить наших Рідних, Приятелів та Знайомих щастям, здоров'ям та довгим віком.
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
Лідія, Леонтій і Любомир КРУШЕЛЬНИЦЬКІ
Стефанія і Сильвестер КАРАТНИЦЬКІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Д-р РОМАН і НАТАЛКА КЛИМКЕВИЧІ
— бажають —
усім Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
575 N. E. 107 St., Miami, Fla.

Друзів і Знайомих вітаємо з
ХРИСТОВИМ РІЗДВОМ
і з НОВИМ РОКОМ
бажаючи всього найкращого.
ВОЛОДИМИР і АННА НЕСТОРОВИЧІ

Щиросердечно вітаємо з Новим 1956 Роком і Різдвом Христовим. Бажаємо успіхів та всього добра: всім Знайомим, Видавцям, Управам українських видавництв і книгарень, з якими ми є в торговельних зв'язках.
Наталія і Михайло ГІКАВІ
Chicago, Ill.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!
Всім Вп. Відборцям і Покупцям
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає Укр. Книгарня і В-во
„ГОВЕРЛЯ"
в Ню Йорку.

Всім Рідним, Приятелям і Знайомим з нагоди Різдва Христового бажаємо
ВЕСЕЛИ ХСВЯТ і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рівночасно складаємо 10 дол. на залишенців в Европі замість поіменних карток.
Ірина й Андрій ВОЛОСЕНКО
з Матір'ю

Всіх Рідних, Приятелів і Знайомих вітаємо щиро цією дорогою з
РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
та НОВИМ РОКОМ
а замість бажати поіменно складаємо п'ятнадцять долярів на „Дар Українському Воєнному Інвалідові".
НАНАСИ і ДОБРЯНСЬКІ

Родині, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
Іван і Пріся ВИТВИЦЬКІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Друзям, Знайомим і Приятелям
бажають
М. В. ЮРКЕВИЧІ з дітьми
565 Bergen St., Newark, N. J.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Родині, Приятелям і Знайомим
бажають
Ірена і Роман ЛАПИЧАКИ
Ольга і Микола СТАХОВСЬКІ

Рідним і Приятелям в Краю і за границею і всім Вельмишановним Покупцям моїх різдвяних листів складаю з Різдвом Христовим і Новим Роком щирі побажання всього найкращого
Микола АНАСТАЗІЄВСЬКИЙ
з Родиною
569 So. Smith Ave., St. Paul, Minn.

Рідні, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажають
Дарія, Антін, Ірена і Юрій ХУХРА
та Таня і Юрій ПАШ

Найсердечніші побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та Щасливого Нового Року
дорогій Родині, Знайомим
та Приятелям пересилають
Інж. Ярослав і Ростислава ГУЗАРІ

з Святами Різдва Христового
та Нового Року
пересилає своїй
Рідні, Товаришам, Знайомим
та учням
найщиріші побажання
Ігор СОНЕВИЦЬКИЙ

Найсердечніші побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
пересилають
Люба і Мирослав РОГОВСЬКІ

Дорогій Рідні, Друзям
і Знайомим
з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
та Новим Роком
всього найкращого бажають
Уляна і Григор ТЕРЛЕЦЬКІ
з родиною

З нагоди Свят
ХРИСТОВОГО РІЗДВА
і НОВОГО РОКУ
пересилаю Своякам і Знайомим
щирі побажання всього добра.
Божена ЮРЕВИЧ

з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
і НОВИМ РОКОМ
пересилають усім членам своєї Рідні, Приятелям і Знайомим найщиріші побажання всього найкращого —
Крушельницькі - Никифораки
з Ню Йорку.

Рідним, Приятелям і Знайомим
- бажаємо
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і Щасливого Нового Року
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
Марія і Омелян ОМЕЦІНСЬКІ
з дітьми Іриною та Володимиром

Замість Різдвяних і Новорічних побажань
Рідним, Приятелям і Знайомим
складають
на фонд „Веселки" $5.00.
Надя й Антін ІВАХНЮКИ
Торонто.

Всім Приятелям і Знайомим
поздоровлення і бажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
передають **ТРЕТЯКИ**
Пасейк, Н. Дж.

Рідні, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Оксана і Роман ЧАВСИ
290 Avenue D, Rochester 21, N. Y.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Рідні, Друзям і Знайомим
бажають
Стефанія ТАБЕНЦЬКА
Ліда, Петро, Ірена ПОСТОЛЮКИ

Рідні, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ
та
РАДІСНИХ СВЯТ
бажають
Марія і Никифор ГІРНЯКИ

УСС-ам, членам Братства УСС, Товаришам Зброї і Пластовій Браттії
Радісних та
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає
Никифор ГІРНЯК

Всім Рідним, Друзям
і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає
Богдан ГІРНЯК
з Рідньою

Всім Рідним, Друзям
і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажають
Люба-Ірина і Юрій САН

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Друзям і Знайомим
бажають
Інж. Іван В. і Дарія Л. ТУРЯНСЬКІ

З надходячими Святами
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та НОВОГО РОКУ
пересилають Рідні, Приятелям та Знайомим щирі бажання
Д-р Юліян і Наталія НАЛИСНИКИ
380 E. 10th St., New York 9, N. Y.

Рідним, Друзям та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Юлія, Евген, Володимир і Роман ЛИСНЯКИ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Марія і Василь САДІВНИКИ
Христ. і Богдана БЛАЖЕНКО

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Приятелям і Знайомим
Д-р Осип і Софія АНДРУШКІВ
з Родиною
630 So. 20th St., Newark 3, N. J.

Веселих та Щасливих
СВЯТ РІЗДВА й
НОВОГО РОКУ
бажає
Своякам і Знайомим
С. ВОЛЯНСЬКИЙ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДА ХРИСТОВОГО
пересилає
Знайомим і Приятелям
Ю. РЕВАН
Ню Йорк

з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
і НОВИМ РОКОМ
Усіх Тих, що написали
чи згадали нас
щиро поздоровляє
Роман КУПЧИНСЬКИЙ
з родиною

Найсердечніші побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Друзям і Знайомим
від
Євгена, Стефанії, Ірени і Марти ГУТОВИЧІВ
204 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Родині, Приятелям та Знайомим
передаємо цією дорогою щирі
побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Михайло і Пелагія КИСІЛІ
15 Dalrymple St., Jamaica Plain, Mass.

Рідним, Друзям і Знайомим
з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
та НОВИМ РОКОМ
бажаємо всього найкращого
Д-р Ілля, Стефанія, Юрко і Орися КАРАПІНКИ
163 — 19th Ave., Irvington, N. J.